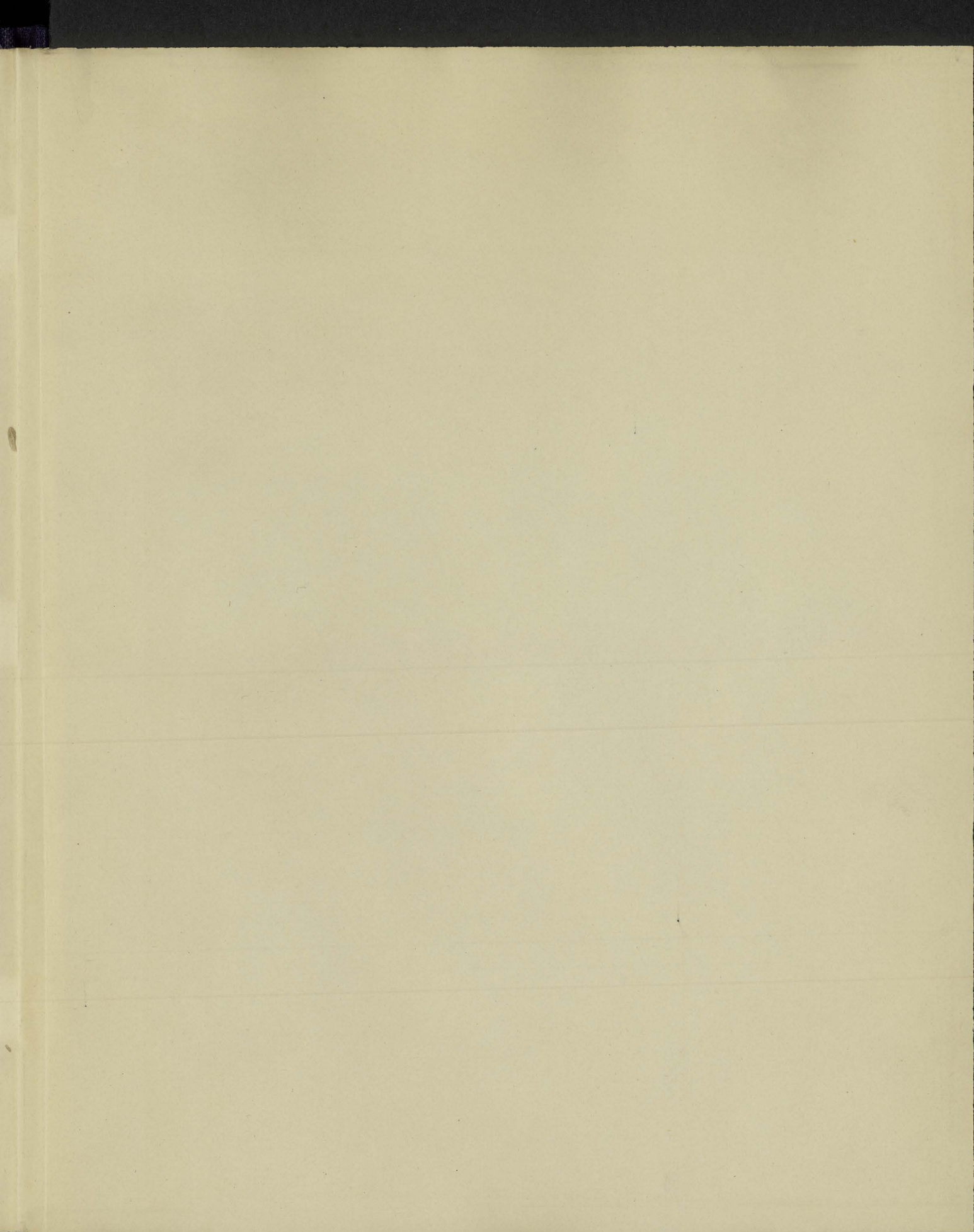
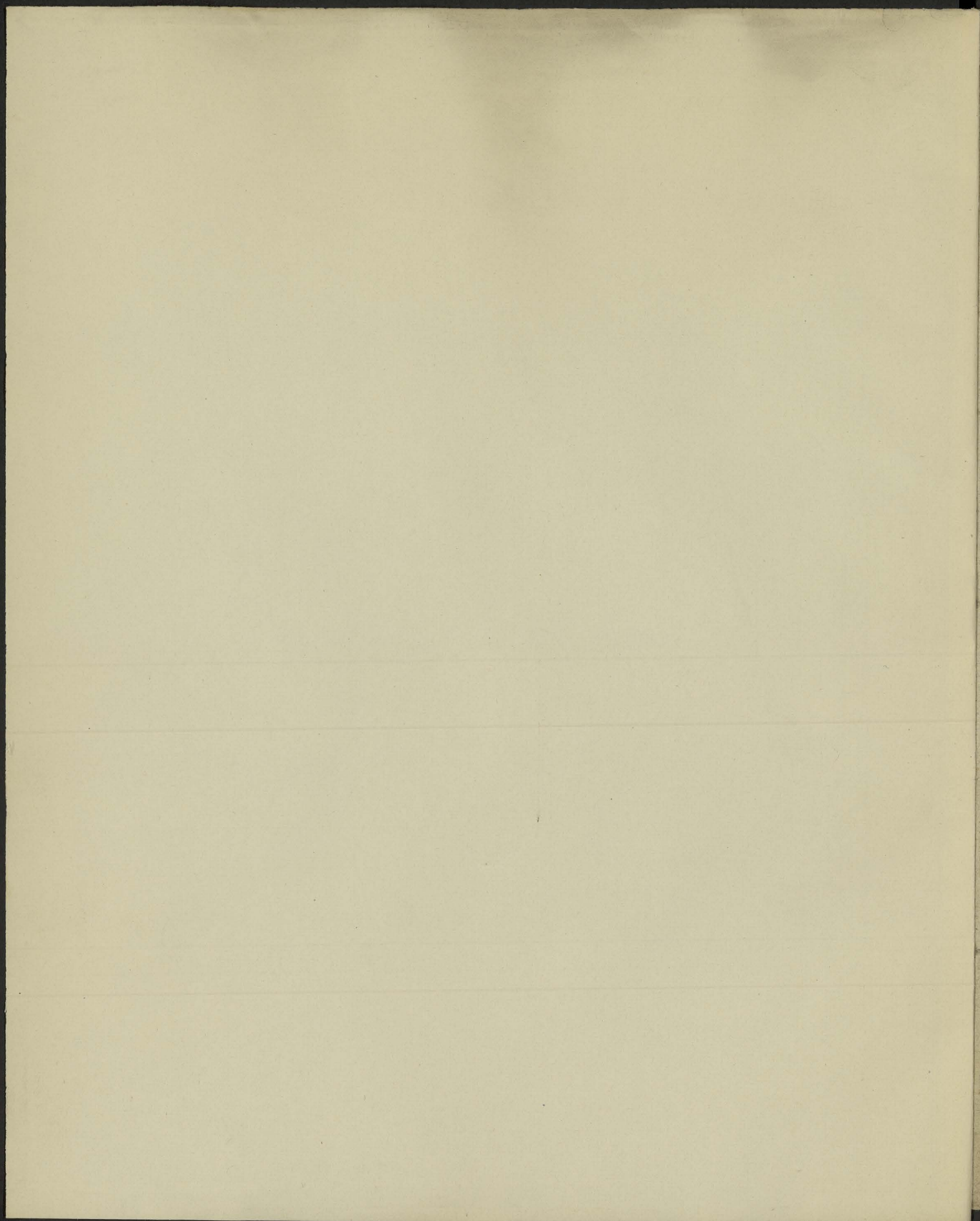

5775

Опранио w r. 1938.

Rys historii sztuki drukarskiej

Wszystkie umiejętności i sztuki, stanowią wywołany mnożstwo książek niezajętych
 u nich porządek i dalszy postęp. Sztuka drukarska, naszyła, mnożstwo
 pisany wazny niż kłopotliwych imma, który razmonah się się wyjasne
 niem historyi, ustaleniem się rozn atarion, Episem pierworytki uctawian,
 dalszym się postępnem i porządku. Świadomost ten razmonie driet kysiqe
 w pism, niezmiernego tego rżwoni driet umyśt obęglawie się, a ub tragnoma
 drienie ratrowana prawowidly irtowaha, a cysatlowe go 5 2 niezbyta. Po hillen
 wickach badan stud rozpemi gętychami wiadomosci historyi, prawdzawa coudyrya
 to uct taha, tlowa che byj wytkurna, ruzawra się nie tak na ruzgherawu tych
 smoznych bogactw, jak racy na wakaranie wyboru; nie tak na wroscie ksig
 jak racy na czereserem się rtdow. ^{Obmarnie} ona powinna od nudnych cyfan
 gętych badan i uemnych drobnostek; to tyllio uctielie co w nich uctawisz
 i najkpiuy wyjasnianego się 2 nay dnie. Do Erudyi; to natery pniebich wry
 stwie scierzki, ktore je shawaja, wytkornie 2 nich wytknie radowy, aby imi
 bca kndu i nie smaler rżwoni tyllio owore, jakie pny niese moge.

W naszym to czasach barczay niz w innych, powstonyi mowna to co na
 pisał Seneca w swem czasie da pny pnieca Luciliura. Mnożstwo ksig
 mowi on rozrywa umyśt. Gdy niepodobienstwem jest, aby cyfat tyte ile ich
 mieć moryz, nierny ich rżwony tyllio tyte i lepsze cytan bęryz, to stanie,
 Num ayton cyfania schlebia; kuz uct to rawnie dawd repulego smaler, ktoryz
 swai rżwonych rżwonych potraw, ktore dclawie od pny wrenia rotah, kndygo
 tyllio i ostabaja.

Wagotnosci wytknie driet Bibliograficzne się osctte i rbyz kndygo
 w cyfanin, aby mogty byj pnywlechte. Nste to tak uctlo i tak trokliwe upra
 wiane, nierny wy ai kndygo, nie pnieca się w nim i nie podobienstwem jest
 kndygo nie opmaz drobnych falitow, oscttych dret, popmawianych tyllio i spro
 slowai się majarych tyllio. Dla tego kndygo ale trokliwe wytknie pnywlechny
 rżwony bęryz abca obrzawia się 2 historye sztuki Drukarskiej; w tyllio pnieca
 poradku wytknymy sobi nely o porządku sztuki Drukarskiej i w dalszym postępnem
 pierworych ksigach drukowanych uctawian, rżwonych jakie w nich
 nastapity i w rżwony wytkniemy porządku dat kndygo, w ktorych pnywle
 Drukarnie rżwony rżwony az do r 1530. to uct daly do ktorych tak swane in
 kndygo.

§ 1 O porządku sztuki Drukarskiej.

Dobre i złe jakie wynalazienie sztuki Drukarskiej pnywlechte nastęzato by rżwony.
 łanie, cyfi pnieca, cyfi uctawian, natery pierworych wynalaz
 com sztuki Drukarskiej? Nst ona pnywlechte, ile tyllio nierny. iliz
 end nierny. ucti rżwony fahla historyczne, iliz rżwony nierny
 swata w nie bajek; ucti rżwony rżwony moralnosci rżwony rżwony.

Mustone

razem niewinności i usłydu! i jeśli przypieszta znojemni ustaw poparcia
spiski i zabawyta nady! - jeśli odstonita tajemnicę tytu umiarkowani poręce
umykt, pucata zararem woticy nieberpicarne smutli empiny zmu, pmissy
Scholastyczny, potwani i budozy zabobom! -

Sztuka drukarska wymiata i rozwinie i bliższim do prawdy po-
dstunstwem byj się zdai, iż kolebkaicy umieszczone byta w pomid mate zabra-
uht rabaw jakie powstały z wynalazenia Kart. Poczta ten nadnaczoja
szluc drukarskiej zarawno Niemcy, Francuzi i Hiszpanie

Czas wypalarku nadnaczoja Niemcy, na rok 1350, w Ulm lub w Harle-
mie.

Francuzi Grunluia prawo swoje natym, iż pierwsze karty wyplakit nar-
dnu miaty na kotwicyjnyte kwiaty lilii. Upewniają iż wynalazione byty
około roku 1392. a to sta rozprzeuie smutney i melanicholizmny humor.
Takiżo zdania ust Menetrier, który ogłosił brodkę historyę o powstaniu
Kart. Późnyż mizj urdukt Krolow norwanych, Dawid, Alexander, Cesar
i Charles Magne. Wyobrazenia willeu Monarchie surata to ust: Monar-
chia Rydowicz, Groblez, Rymniz, i Francuziz, w nocy swilleynym ub bledim
Cztery Damsy Rachel, Judyt, Pallas, i Argina, Anagramma wyprawy
Regina nadnaczoja, iż można otrzymat panowanie orkerema rozprzei sposo-
kami pufnoszcz, poboznoszcz, magdoszcz i urodzeniem. Cztery Krolow wy-
braraj, cztery stany rycia, drwonka wyobraza handlujacych
Czerwini stan Duchowny. Wino stan rolniczy

a Totarz

stan rolniczy.

Karty, Rive, przypisuje wynalazek Kart Hiszpanii, który suryżu
nawdawniowym pommielium bytni ub zaprowadzajonym. To to skaluba
Rakonu Kawalerow narwanych Orde de la Bande ustanowionego przez
Alfonsa II Krola Kastylijskiego około r 1330. Skaluba de rubaruję, areby
ruden i kawalerow zuzaraku niezgrat wpiemqre w Kartę.

Krolow tytu byto potrzebna po wynalazieniu i dobijaniu figur, oam, kro-
low na Kartach do ryłowania obrazow swistych, i statyż bez pierwwoobraz,
ki zachowane w Klastorach Niemcilitich miato byz same postaci i byz
same willeu jak Kartę to ust tny cate wysokosci i 2 cate i 4 lemi suru-
koni.

W brode robiary obrary pnydat imię I^o a następnie lilliamer-
by lub rdan rpiema I^o na dole ryciny.

W dalszym postępie sztuki Inuograniczano ją na spodyary pop-
dynnych i oddzielnych obrazow, bez ryłowania ~~tablic~~ suryż tablic
nich wyjasnieniem i tworony kady Kifograficzne to ust i tablic
druwanych i obrazow, litych wiele popmielitu w drukarstwie. Wszęgli
uimajace pierwszy Dady.

Zpomiedzy tych wyprzegotnija się jako najdawniejsze Biblia pau-
perum

pauperum, historia S^{ci} J^oh^{an}is Evangelisty, historia staro i nowego
testamenta z 46 rym stronami, poematium Cantiorum p^{er} se n^{on}
piesniami i księzki nazwane Ars moriendi, Ars memorandi, a nade-
wysztka Speculum humane salutacionis z 63 emi artek i stronami. Ostatnie
to dzieła najwiecej się były w Biblioteczce Norimberskiej i w Harlemie. W ostatnim
tym Mieście chorowano w bogatym obywatelstwie i namyślano wstrzymne str-
biny w których utworzono dwa Senatory, Dziećka te były wyusta-
ne po wstąpieniu cesarza w Harlemie od r. 1540 do 1550. Wysłanie drukarskie
się było rzadkie, wysyłanie niemając dady, narwieta Autora, Drukarza i mieny
mieniając mieny drukarza. Jako pierwsze ustawa w rzadzie reformiercy
a nie typografiercy. Lecz typografia miała się w r^odziu i im wiernym poczynek
i pomysł swego wynalazku, Niechodźto iuz w r^odziu jak było od osobnie
czuwać wyznisłych na drzewie i ucyplenie ich rownemi i niehomemni i
lepsze to wlasnie wyborna typografia.

S. II Miasta które się ubiegaly o wynalazek sztuki drukarskiej.
Siem Miast w grupie ubiegaly się o wynalazek um^owienia Homera, ale wistych
nieumnie ubiegaly się, że było kolebką sztuki, która rozszerzyła się
wieluż poety i wysłanki anatomických pisany.

A miastami ubiegajacymi się o ten wynalazek były Harlem, Leida, Wenecya
Rzym, Dordrecht, Bononia, Augsburg, Norimberga, Baryja, Lubeka
Strazburg i Mogunya, ale z wysłanki miast tych jedne tylko Mogunya
prawo w tym względu usprawiedliwita.

Mikolaj Frygault, Piotr Gnegoz, Tobiasz, Jan Gonzalo Mendosa,
Gaspar ab Horta, Jan Piotr Maiffe i Pawel Jovius, mieszkajacy dru-
gowanie na tablicach dr^ownianych r^oznych, z r^oznych
szk^o typografii, charakterami metalicznymi i niehomemni, ubiegaly się
iż sztuka drukarska pochodzi z Chin, a Genebrand iż, wista punkt w Mu-
sice Temistien w Meksyku.

Lecz, Adryan Junius, Anglija, Bagford i Ellis, Lemejer, Hol-
landry, Marek Podhorn, Gerard Meerman, Piotr de B^{er}in, który w
Geografii swojej nazywa Mogunya z r^oznych miastem, Piotr Seriffe-
rus i Kasper Baslee przypisywali wynalazek wawrencjowi Coster z
Harlemu i Miasto to rozszerzaja ks^o opinia umieszczo przez Drukarza
w Statutu Miasta k^o p^{er} se or^oderat, wierny p^{er} se, ~~Strazburga~~
utorznych: Vana quid archetypus et proca Moguntia jaetas?
Harlemi archetypus prolaque p^{er} se
Exultat hic, monstrante Deo, Laurentius artem
Dissimulare virum hunc, dissimulare Deum est.

Mimo upewnienia tego, iż zaprzecai areby Coster niebut wynalazca
szkuli drukarskiej iść do zaprzecai byta samy i Boga, miznalerioni
radny powny dowodu usprawiedliwajacy radant Charley, bo radu
wid memoza awarai powiastli Juniusa.

Letam ten Hollenderski praktykujacy przez dlugi czas w Charlewie ukradł
Biblioteki swy w sabuntunkego Miasta w 1572. i w lroka potem umart re-
zynozoty. W lroka dopiero 1588. wyprukowana kostata in 4to historya Hollandy
manuscriptow po nim pozostalych pod tytulem Batavia przez francuska Rafe-
leng, i w tym to dziele zamieszczone powiastka sturysta i za podstawy wroji
wzrostu prau Charlewu.

Juniusowi aduwrny, iż 128 lat prau Charley w tety pricat wawonywie
Coster pownozaj ić po lastiu obote Miasta skutit wypricai lity wypricite na
Korce i re pnyttudajax je do papiru pownozit natyctmiaz mysl dal pego
zastozowania i omuzia tabli druczianych. Wydrakowal on moim daly tabli
iamm temi Speculum nostrasculis po danyiu myjdy imeni ruzami
Abramanta nierownie gdluzo, jak ruzozumny. Dricionli ruzewa wawaty mu
piz byi nie daci mome i dlla luy robot u rotowiu a nastepnie i a miedzi. powno-
zrenie jaluzo dornat zachyaty go do zwyszczenia swego remiosta i przyjezdzia robo-
dmitow. Jedm z nich naruzstiem Jan a pny domluem Faust lub Faust
w wietomy laicemniez szkuli konyktat rektwiti nicobemosi Costera, tety drcin
Borep Namdenia pownit na Mory pasleretq i skrawt naruzdia i matryce i ico
Drukarini. Faust wdat piz natyctmiaz do Amsterdamu powny do Kolonii
a wrepciu osiadł w Mogunij, gdzie w 1442. wyprukowal charakterami dra-
dricionem doctrine Alexandri Galli.

Junius przykara jako opowiadacza by powieci 80 letniego inbroligatow
Ksiqzab Corneliusa, tety nieydz iuz za icoz orason. Powieci ta ruzaleronez ruzlat
pny, pnyttulit wozonych Bibliografow i tak dylek rest pny prawdy pedobuzstawa iz
iuz niepnyttulit ruzem wypruceniy pizacz Hollenderski iani Erasm Rotterdam-
czyk, tety ruzat w lroce rblizony do wynalazenia szkuli Drukariskij, niebytyby
pownozit bez ruznyku krazu swego, gdyby mu moztbytt przyznan.

Mermann w dziele swym pod tytulem Origines typographiae wydr-
kowanym w Hadre 1768 in 4to 2 Vol. utrzymywal wnelkiem sposozdani powieci pny
mierz, a nawet daly piz pownozit i Analarstry na tetyttuy pabsterny w Char-
leme w 1774 stany pnyttulit pnyttulit pnyttulit pnyttulit pnyttulit pnyttulit pnyttulit
but mianozony, cyfrozit, reboznt pnyttulit Costera i ruzawony go wyryt i Doutra-
kuenowi zamiescit go pod imieniem ulubionego swego typografa na okle drcin
swego.

Leonie utrzymywal iz wynalazca typografii był Wulstaj Genson kto-
ry wypruczony z francji osiadł piz w Wenecji. Wniemanie to niwopuperalne pny
rownanie

3
zpozowania piórnymi dat piórnymi wydan z wydaniami ogłoszonym
prow, samog, Gensona, niernalato radnego stormika.

Adam Dorag, Jan Henryk Boehler, Jan Schmidt, Wimpfeling,
Spiegel, Gebweiler, Jacob, Doktor Mendel i Schaepllin uwazali za
istotny wynalazek, srebro Jana Mentela czyli Mentellina, ktora odkryta by
miala postac nie w Strasburgu.

Des-Roches Schreder, Akademi Bruckeliny, uniemat iz pierwsze
ustawiana typografii na drzewie tak co do obrazow jak i osobniomych typow
drukarskich nalezy do Andriasa Weelbecke, ktory je wynalazl postac niecy
w miesiecu Anwers u r 1442. Lecy by nowi umiemia ezo wyprawy doctadnie Gues-
quiere i Lambinet.

Natomiast Conrad Neubinger, Gilbert Genebrard, Andry Anthamer,
Jacob Mittendorp wstapili Akademiach w Monichach Kiloni Jony Bruin
w Teatre Miar, Jan Aventin w 17 księce swy historyi Bawarskiej,
Teodor Zwinger w dziele Teatrum vite humane, Piotr de la Ramée
w swym matematycznym dziele. Sebastian Brand, Carion, Sthenius
pawie najpotresny wynalazciem srebro i Mawey Pallens i Spiry, Du-
rat, Poppius, Sabellius, Jan Chron. Sulzger, Piotr Meysie, Seba-
styan Munster. Jan Arnold de Bonger, Catharinot, Kazymierz
Oudin, Normann, Mikolaj Serrarius, Polydo Vergilius, Piotr
Apian, Tintzel, La Caille w historyi Duki Mchit Maubaire
w roznych miejscach Malinrot, Nauwe, Chevillier, Prosper Manchant a
w ostatnich czasach Goltcheff, Seiche, Oberlin, ~~Wald~~ Wurd-
wein, Lambinet, Panzer, Daunou, Mercier, Laine, i Peignot
wyprawy prawy umiemia, narnauczajacy Mogunicy radeptly typ-
grafiz. Pokazywano tam oddawna w starym domu na ulicy Jardin-des-
Censiers, narwany po Niemiecku Seckeffel. pierwsza narwicia wypte
do tej srebro, a Bergellan utry onajz iz ni tam widzial. Hodie velustif-
rima quedam ab auctoribus comparata, que vidi instrumenta cessant
Moguntia. Umieiania to netylka jest narwotniacy re, lecy rozozem
nieypwiniacy re ktore umiopiaj powrotu srebro drukarskiej w Mogunicy
umiate ra iey wynalazcom bruch ludzi o tetych razoz, pomony.

§ III Wynalazcy srebro drukarskiej.

Jan Gensfleisch de Sutzloch z przydomkiem Gullenberg umiopia w
Mogunicy w 1397 opusit do Miaso ototo r 1423. dla osudzenia js w Stras-
burgu. Tu rajat js natybrmiasz srebro waniem kamieni i srebro i w

Krolcy

i wolecie piąt mił drukiowania, Książki tablicami drucianymi rzeźbionymi,
literami wlepkowymi i wypukłymi. Nierzetan mowi o nim:

Robora prospexit dehinc torcularia Bacchi

Et dixit meli formasset ista novi.

Święty prawda Pater Gyllenberg miał uwyżnie pierwsze uświatowanie w wyko-
naniu projektu swego pomysłowy 1438 a 1440. razem z Matematyka Mullera
znanego pod imieniem Regiomontanus, jednake zdaje się iż raportował o swe
swoje pomysły swego przed lat 10. i po powrocie swoim do domu z Strazburga
wpadł w Moguncy około r 1450. pierwszym Druk dokonany na tablicach drucianych.

Niepośiadając majątku Amerycy był u siebie w spoty z Janem Faust.
bogatym rztolnikiem ródem z Arzbamburga i odbył mu swoy wynalazek
Kryptyka ta następnym był Wermanowi Melinertolowi Kanonikowi Minen-
sternu iż Faust był rztolnikiem wynalazca typografii. Spotka rozsta się w
r 1485.

Jawentruk stuz narwany Piotr Schoefer po łacinie Opilio w swary
pastor, urodzony w Gernesheimu mały wiecie przy Darmstadt od którego
uwyżnie między przydomka doświłt ich tajemnicy. Wzrost pomysłowy warem
i Malarem u Fausta, gdy ten poszedł drilla przy Gyllenberga czynny i prze-
gły uwyżnie jego niezamiełwał rztolnie tajemnicy i nadał jej uwyżnie doświłtnowi a
nawet uwyżnie rztolniam.

Tablic druciane niezuchome niemogą stary jak tylko do uwyżnie uświatowania
jednego druka były bardzo korzystne i uwyżnie dla swoy wielości. Schoefer zamie-
nił uwyżnie uwyżnie charakterów drucianych rztolniam, a następnym kara-
kterem Metallowych niezuchome rztolniam; uwyżnie uwyżnie uwyżnie. Wtrole
rztolniam rztolniam, uwyżnie Matrici lat liter oddzielne i dające się uwyżnie
dobawia pnieśi i jednego rztolniam na drugie.

Tym sposobem uformowany alfabet poterał pnieśonemu swemu
Faustowi, który tak był rztolniam uwyżnie iż mu tak w rztolniam jednego uwyżnie na-
rwanego pnieśi jednego rztolniam, a pnieśi drugich Pnyelime.

Schoefer poszedł następnym robił mate karatony, a uwyżnie potrzebne
Metale do ich fabrykacji uwyżnie uwyżnie hartu, uwyżnie je rztolniam
i sprowadził rztolniam rztolniam pod uwyżnie Chonowii Metale i rztolniam rztolniam.
Wynalazki jego pnieśi uwyżnie do uwyżnie typografii i dla tego Faust sprawa
długo rztolniam na pnieśi uwyżnie uwyżnie podpis: Non Abamento, plumati canna,
neque cerca, sed arte quadam populeura pnieśi pueri mei felicitos effeci.

Schoefer drukował sam w tej Epoki, aż do 1492. Wykaz wydan Schoefera był do poderas wywołany; bądź gdy już usłata robot Laine w swoim Jndexie i znaczą, ich listy posiada Biblioteka Jonska. Gullenberg przy schytku życia reumi anowem, robot stacjonem przy Adolffo Czelona Magimiluzo i umarł w Mogunji w 1468. grob jego znajduje się w Korale des Revoltes. Biblioteka Straßburska posiada portret tego wynalazcy druku, a Shevet widzieli les hommes illustres Ramusius upo nym.

Mallinrot umieint portret Fausta na okle rozprawy de origine et progressu artis hypographice. Faust był lub radziwiazajym i towarchem. Ola synthi rozkazu iz go unwarat na Crمودignika i pmodstawi ali go w rchubach Scabulnyh. Faust umarł w 1466. ~~Amad~~

Wurdswain wspomina iz Schoefer przy schytku życia odbył pielgrzymke do Queni Swycty i re to jest przyoznaczenie stacjonu miewile robot edryi po 1480. Orta Smerni egi jest niepewna, Orlandi wzmiankuje na r 1479; Khandaine i Mar schand na r 1492. Jugler i Metier na r 1495. Tindrich Reiman na r 1532. Verony seignot uwata, iz umarł w 1503. i re otynt 4 wydania prathera w latach 1487 - 1489. 1490. i 1502. i wistoi wotabnicy edryi podpis miewi w sobi wyraz Gersheim, który stony edryi Schoeferowi a nie Sypowi egi stony w inyciu tym urodzony ni był.

Imię wspominaia jest Schwartz, który widzieli swim o peraglu rduku Dmbarstwy przypisura Dwoch Schoeferow; jednego Kleryka dycezyi Mogunz- kiej wynalazcy charakterow hypograficznych; drugiego Jmatego wyrobniela Fausta który zastulit egi coki.

Rownież, urony Bibliograf Lionski Kerkeri. Epist de St. Leger wspomnia Dwoch Gensleirchow cyli Gullenbergow, lez Wurdswain w swym bibliotece Kogonizkij dowiit iz rufet nozi iz jeden tyllu był Gullenberg.

W r 1469. Rduka Dmbarstka rapnowadrona była w Franzy. W tej epoce Wymk Gering, Martin Crantz i Michal Dieburger, przywotami i Mogunji do ~~Prancy~~ przy Wilhelma Siehel i Jana de la Pierre Praca Sorbony Otynti nastychomart listy Gasparis de pergamo, Drueto do poprawroni było uporadzowane przy Jana de la Pierre, który trymat Horrille wydan przy Dmbarstwyh nastypnie opaszanych, jakiemu listy listy Cratera, Laurendusa Valla, Elegantiarum Inique Latina, institutiones Quintilianas.

Charakter jakiegoś: Dmbarstwywali był otarty. Wtelli Dymbarstwy papier ich wydanie jest bawro biaty, lez mowcy i stity, farba ich jest bawro czarna, a nieludy unywali; farby czerwony i stoczi naborum ston. nie Klawz signatury na okle stonna widzieli placia de usaris otyntony w 1476. a Kyluty i listy widzieli sermons Leonarda Arentino i 1497.

Prteny Klate pmodle Epoki, to list r 1473 Gering i spolniny jego opusuh Sorbony i ratorzyi Dmbarstwy na ulicy St. Javobk pod znakiem stotego stonna; lez Wrig uwoit do Sorbony r 1480. i umarł r 1510. robot przy znaczonej ma- jatek kiego uwoit na przykurne fundacy w Kollegiack Sorbony; Mon- taigu.

in 4te cattuente kuzgke tem charakterami. Kuzgke kuzgke tem momentam, Rabina Salomona Parchi neu Pentateudem.

Drukarnia Walykarska ratorona z horynoi papiera Sylva V letory nador pu wronoy byt Wenycjanowi Dominioni Bara uwyta poraz, periony charakteron Arabicki i Vepsius powiada, iz dobowreigalwo do wyslaweracoty, do samiej pemia Sylva V. pomyry osucwonei dobowrymami nauki i mesmirkel nozi.

Zmiepaniny charakteron potgoriluch i obragtych pielgrymsluch utworono rodkej hallemu ktorych Heilman uwyt poraz, periony w 1490.

Na porogtku wielu Aldus Manutius letory sztuki Drukarskiej przedst di wyposluczo stopnia docthonatsci wynalazt charakter ptocten, ktorogo po raz pierwszy uwyt do wydania Horacyusza ogloszonego w 1501. Charakter ten narywweija latre, Cursiva z powodu iz wpy potgoronei, mezo pochylone rzywysiebyj pnowalkow rglie, Chyaz murze pewni chwate, i wlasnoi wynalazku Dora Wenelchi nadat mu w 1502 wyjzerny pmy. wiley wyrywania go przez lat 10. a papier, Julius II potwintrejoz ten pmywly w 1513 iz Aldus tym godniyryz jost kuzgke, iz midylo wywart ueronych wydaniam poprawne. mi autow Greckich i Latinckich, lez wynalazt charakter Cursiva cyfi Kancellary. ry narywweija do piznego pisma zbirajacy. Tu... grecorum et latinorum volumina summa cura et diligentia castigata, a paucis annis ad communem omnium litteratorum utilitatem caracteribus, quos vulgus cursivos seu cancellarios appellat, imprimi tam diligenter et pulchri curaveris ut calamo conscripta esse videantur.

Charakter Alda cyfi Wloski uwyt byt we francuy ^{we francuy} ~~we francuy~~ Simona de Colines w nastawomicku Alda, lez nie z tym powadremem Melchaj Granjon utworyt w Lionie w 1556. Charakter onaty uwygryz piz podobny do pisma, letory narwanu Cursiva francuzka cyfi charakterem Civitike, poniewaz, piewracdesi qreu jake on wydrulowat miata tyfut Civitike puerille et honnête dui 8vo.

W 50 lat pu Granjonnie drukarni pampylim Moteau karat rnyqj charaktery kuzmajare smick pomuzy Cursiva a postawz Batardes.

Charakter ten niewyrownat w puzlinczi i wrystori typom delibatnym i wryg. cyfi jalinian Elrewironei w Hollandy i Sancteque we francuy z bogacti typografii.

Aldus Manutius w dnyg powania Ludwika Guichardina, miut wyrywai charakteron srebrnych do drukowania wielorych swytk wydan, a Klulsemann utrzymuje, iz Biblia wydana w 1557 pmyz Roberta Stephana drukowane byt w typam srebrnem typis, arculeis.

Jostz mori, re Inydky Liane Sastu karat lai charaktery srebrne w Tam. ku Torzan, a Reis erus utrzymuje iz Eschaj Radolt uwyt atota do wydr. kowanki w Wenecyi w 1482. pnowdmowoy do rasad Culbidera, byt atoli charu kleron tytk jost wanku wygplyny, zdyz niemaj, rewdnytk o tem stawn, a uwyte metaku kuzgke jake rbytk horzlawone nieprzynowito newel merywris kuzgke porzplyn.

6
Gdy Caxton zaprowadził drukiarstwo do Anglii ku honu 15° wieku używał cha-
rakterem Godyckich, pod Godyckich. Wkrótce pomieszano je z literami Saksoneckim
w owym używaniem. W r. 1567 John Day pierwszy zaprowadził w wydawnia
Angielskiej charakter Angli-Saksonek. Skorytane to pismo wydoskonalone ze
stało w drukach Miss Ertob ogłoszony w r. 1715.

Wynikły de Worde pierwszy zaprowadził drukiarstwa Angielskie literę
okragłą Rzymskie wynalezioną przez Pannartzę, w r. 1473. Raster obserwow
i Clawsy cyfry piętym literum.

Pismo Irlandzkie rzemie było po raz pierwszy przez Madona w 1683, wyszło
go do tłumaczenia Biblii przez Bedella.

Gerard Mermann w swoim dziele Origine artie typographice zamiesił
10 tablicz wyobrażających starożytne charaktery drukiarskie a mianowicie używane
przez Wawronyia Costra, Martena D'Alor i Henryka Zell; ten komplecik chara-
ktery te równie jak te które wspomniemy, a z których wiele jest także wytworzonych
i pięknych ustąpiły miejsca w XVI wieku drukom Ebrewskim, Blaen, i Henryka
Stefana, Vassosan w wieku XVI drukom Coustelier i Barbon w Henryku w wieku
Angielskim Joachima Jbarra i Benedyktu Munkfort w Hiszpanii, Bradlega
i Bastervilla w Anglii, Roberta i Andrija Toulis w Głazgowie, Bodonego w
Paryżu, Goerhena w Lipsku, Jacoba w Strasburgu i Didota i Crapellela
w Paryżu.

Wciśnięte w nich po wygalatun charakterów ruchomych wronogę do dru-
kowania tablicami nieruchomymi i to do nazwane po francuzku Polytypage
Około r. 1720 drukiarz Vallerye przedsięwziął w Paryżu drukować najpiękniej ka-
waltem miedzi, Kalendarz o dwóch Kolumbach i o tym to drukiarzu Wilhelm Giff
w Edynburgu robił same uświetniania i w r. 1739 ogłosił Sallustiusa bin d^o
skorytane ze 150 cyfrymi. Wkrótce wyszły druki z tym podjęciem: Non typis mo-
bilibus ut vulgo fieri solent, sed tabellis, seu laminibus fuisis excudebat
po Giff Giff stawny drukiarz Szwajczeri Toulis Polytypował Virgiliusza w r. 1780
w Głazgowie, Paryżu Caser w Toul; Hoffmann w Paryżu wywodził rozmaite spe-
cjalne w tym przedmiocie, lecz wyszły w nich złączki sporządzone berowcem.

Didot i Herhan udoskonalili tę nową sztukę zmiennymi narazku na ste-
notypowanie i zaprowadzili w nim niektóre zmiany. Pierwszy postępowal
tym sposobem bardzo cwiartka, która za pomocą charakterów ruchomych otrzy-
mnie potrzebne Kordeki; narazku w tablicz otworzone na który rozstawia od-
cisk, który stawia się matryce kopy cwiartki, na matryce tę wlewa się matryce
ciężkie, które oryginał a i odwrotna, wydawni charakterów wypukłych. Te podobne są do
pod prasę i tym sposobem tworzą się drukiery Steyotypowe.

Herhan udoskonalił to postępowanie, a raczej wynalazł inne, Herhan
cyfry pisaną swoje na stałe wypukłych, wybija matryce na gład w miedzi kopy
samy formy w charakterach; Matryce te wydrukowane po skorytaniach równie jak literę
stworzą do komponowania typograficznych. Cwiartki tak utworzone na gład stawia się dwa
cz. Matryce, w którą wlewa się matryce, który ma wyobrazić cwiartki, twarzą
i wstawia do prądu pod prasę.

IV Pierwsze księgi drukowane bez daty.

Typografia wzięta natchemniast druki bez daty, druków, między na tablicach drzewi-
anych, które wzięły do wzięcia siebie wierszy, a które prawie wory szkie raginy, i Tablicem
były *Thorarium*, rucicraciję pater Ave i Credo. 2° Grammatyky *Daunsley* skromna
lecz bardzo rozpowszechniona w porcie *Ad* wielu, naukowo i w nazwisko *Donato* jako
skromnie Grammatyki *Eluise* *Domatay*, który *Amoy* był w *Rzymie* w 4 wstępie
i był naukowcem 1° *Hieronima*. 3° *Alexandri* *Galli* *Doctrinale*. 4° *petri*
Hispani *tractatus* *logicales*.

Tablice druki tych były wzięte wzięte i w końcu potem drukowane i charakteram
redrewa. Wzięte wzięte wzięte i w końcu potem drukowane i charakteram
radny dady i redrewa i w końcu potem drukowane i charakteram
wzięte wzięte i w końcu potem drukowane i charakteram

Araxone są i w końcu potem drukowane i charakteram
obrazów, amirali i w końcu potem drukowane i charakteram
ruciem charakteram ruciem i w końcu potem drukowane i charakteram
Historie *velensis* *et* *novi* *testamenti* *fol.* 2° *Historia* *Sancti* *Joannis* *Evange-*
liste *petri* *obrazów* *z* *nawpisami* *Tajin* *skromni* *mate* *folio*. 3° *Historia* *Ubrgi*
nis *Marie* *ex* *Lantico* *Lantico* *druki* *to* *ruciem* *16* *tablic* *drusnych* *ry* *dray*
stony *wyobrazajacych* *32* *pru* *drum* *otow* 4° *Historia* *Beate* *Marie* *Urginis* *et*
Evangelistis *jest* *to* *pru* *drum* *barbarynotwa* *w* *ktorym* *pru* *drum* *oty* *Metodogogae*
putakone *sz* *Ubrgi* *Marie* -

Spemum *humane* *salvationis* *jest* *podteg* *Maittaire* *peronny* *księz*
ku *drukiem* *charakteram* *ruciem* *redrewa*. *Jest* *to* *mate* *foliat* *263*
w *warle* *rtozony* *ry* *dray* *stony* *drukiem* *drusnych* *pru* *drum* *peronnych* *zawie*
pru *drum* *pru* *Tajine*. *Nastynnych* *58* *pru* *drum* *obrazki* *renigte* *na* *drucie*
Uryjasnieniem *uierstrami* *Tajin* *skromni* *na* *dole* *Kier* *ex* *pru* *drum* *otow*, *czy*
lyti *byta* *charakteram* *redrewa*, *czy* *charakteram* *lanem* *dokonans*. *Caem*
plum *drukiem* *drusnych* *spu* *drum* *był* *na* *126* *franki* *po* *Ligin* *de* *la* *Valliere*, *a* *imny*
na *1000* *franki* *na* *kytary* *księz* *P.* *Gaignat*.

podteg *Strudze* *i* *Worthosa* *by* *pru* *drum* *ty* *nastynny* *mate* *wy* *dranie*
Biblii *charakteram* *otow* *anem*, *lecz* *był* *iz* *redrewa* *by* *nie* *perony*, *gdy* *pod* *tem*
was *niem* *z* *drucie* *sladu*.

Amiemani *ust* *iz* *Teast* *i* *Schoeffes* *raymerati* *sz* *nastynny* *w* *Mogunny*
w *1452* *wy* *dranie* *Biblii*, *peronnyem* *drucem* *drukiem* *charakteram* *ru-*
chomem *lanem*, *lecz* *niem* *adno* *gdy* *ut* *drucie*. *W* *koche* *potem* *roboti* *wy* *dranie*
Biblii *Tajin* *skromni* *bez* *daty* *drukiem* *w* *druch* *Kolummachi* *po* *42* *wiersi* *wy* *drat*
kiem *Q* *peronnych* *stomni*, *ktore* *niem* *z* *był* *po* *40* *wierszy* *i* *10* *ktora* *me* *10*
wierszy. *Biblii* *to* *ruciem* *637* *w* *warle*. *pru* *drum* *robotny* *pru* *Malana* *na* *Caem*
planu *imny* *drusnych* *sz* *w* *Bibliotece* *Krolow* *szny* *zawie* *adno* *iz* *skromni* *byto* *hsto-*
romanie *w* *1456*. *Nastynny* *daty* *by* *z* *niem* *z* *był* *w* *nowe* *Artysty*. *pru* *drum*
re *Biblii* *to* *pru* *drum* *po* *200* *wiersi* *na* *kytary* *po* *P.* *Gaignat* *a* *po* *2500*
po *P.* *de* *Bryenne*.

Jednym z piernych druc charakteram tanem odobym rowniez, bez daty, ma
 by Catholion Joannis ^{Janus} Gensers, nana on jak upewnija rownie jak poprzednia Biblia
 tradny daty, radniey wstawienia miysa druku, ani imienia drukarza; byt lez data
 jest bankowstplung, gdyz surowymy iest ego radien exemplarz.

Jmie druto bawro szamytne charakteram tanem drukowane ust Biblia Gotycka
 najomajszim numerischem Biblii Mogundzkiej. Drukowane ust charakteram, wstawieni
 w dwóch kolumnach po 36 wierszy kolumna formija dwa wot. numeris ajze 870 wiers-
 keli. Marwanaja katre Biblii Schwellenszkiej lez pierny ja dobre opirat.
 Franzer dat katre wyobrazenie charakteram jakub wyje do ucy wydmulowennia
 przy piszwanu druce do Gultenbergozi; Faustowi, lez inny exemplarz male-
 riony w Bambergu, radnie pis, iz ukulenna numeris anie, iz drukowane byta w typy
 Miesie.

Exemplarz ten odhusty w 1792. przy Keinera Pastora Wasiuta S. Mlyka
 w Aukzburzu wniowy rotat do Biblioteki Wskulstwy przy Archiwisze. Camusa
 ktory go znalost w Bambergu 1799. i ktory podat surogowu jex. opis.

Jest on pisany po Niemiec i w stylum allegorya someri, w ktory wyl - Ctery
 historie Jozef, Daniela, Judyty i Estery - 2 Biblia paupurum, drukowane
 byt w Bambergu w 1462. przy Alberta Phister, zawone numeris obratlow. Jest
 jak charakteram i krotowennia i niema radniey znaku punktuacy jak punkt kwo-
 dratowy. Charaktery ucy radniey z charakterami Biblii Schoenholone i pierny-
 wanie ich wyjezwa dostatecznie iz numeris byj przyznanu Gultenbergozi, lez re
 wyjezwa i drukarza Bambergslud.

W 1766. Senre sumi Schellhott odhust Exemplarz na perzaminie druku
 wany charakteram tanem Biblii papiera kichotaja i wyjezwa numeris Chme
 si answie do woyny pku Turcom i do wpywaniu kula typow. Biblia ta
~~komu jest~~ dalewana jest w 1454. i ucy miysa iz drukowane byta w typy samy
 Epore. Nwana lez bront w Berlin, w ktory Anabela mudi Stei; lez wyjezwa
 kuzba Bibliografow unwarot ja za pierny re i lat kulle od sprattora w 1457
 jakub wyjezwa jest dala druku rowne jednokrejt starorytymu piernischem odobu.

Lambinet opizat Donata na perzaminie charakteram tanem druku
 wany przy Schoeffera, ktorego pierny re radniey upewnionych druc typy
 grafu ucy. Nwana re postka charakterow jest kaz sama jak w Biblii te
 unswy by daty numeris Gultenbergozka, a ktore ma a byt drukowane
 w 1455. lub 1456. Lambinet ucy miysa, iz Biblia z 1490 wierskeli, w
 dwóch kolumnach o 42. wierszach jest dawny rad wpydani najwyzsz daty.
 Niema one numerishe drukana, lez podobnstwo charakterow wniwy wyjezwa
 z charakterami Donata z Schoeffenskiemi podobnsto, iz Biblia ta nalezy do
 Schoeffera i ukuleni re jedno upewnionych i niwy pszany such druc reje.

Monneus Douanon uważa na owieczny i wspolczesny pierwowzrost
wanom szlubi *Antlia* i *Antlia* szlubi papieża Mikołaja V.

Wynalazcy szlubi drukarskiej chęć lepij sprądawai *Exemplare* pres-
wrych szlubi wydan i udawai i ra wykopisna szlubi sekret szlubi przez atugi
pnieuy iram i kurek wypony wai pnieuy robotnikom, aby kujemny nieud by-
waki. Maude pniead i, Faust pniey do paupra i sprądawai *Exemplare*
szlubi swoy w 1462. jako manu scriptu po teni 60 Fat. Koron. Summa raa
irne wtyy epoce szlubi i pnie do 550 franku. Wykopi rany by w owem oracie
byta pnieuy, ir je rnyy do 40 a nawet do 20 fat. Wtemu sportyżony
jednolaynowi charakterow wyzskuch *exemplarum*, re se niemozty by zrobione
d szlubi, qdy, iudn pnie niemozty spieci tak wielkuy listy *Voluminosa* i re
Faust wryt szlubi mechanizmych do ich wyzskuchowania. pnie wao go pnie
szlubi ra orustwo i wyzskuch ten zmusit go do opuszczenia paupra pnie wremie
do szlubi i wrycie do Strazburga.

Sebastian Faust *Jungerer* wryprawie drukowania w 1740 in 4to
pod tytulom *Disquisitio in notas characteristias librorum a typographis
invenabule an. 1500. impressorum*. Wzylana rramiona po listy ch rramona
morna wrywanie, choy, by, Daty, nalerque do 15 wietu; jednolaynowi rramona
rramona pnie, *Trachum* teni se, brach tytulow oddzielonych od tekstow, brach listow
pnieyko wrych, brach punktow, pnieyko, nerygalarnow charakterow, wielka
kierba abbreviati i brach listow od gony szlubi, a *Kustorow* i *Signatur* u *Dotu*

§ VI pierwsze księzki drukowane z Daty.

Pierwsze druki w ktorym wynalazcy typografii wyznali swoy wynalazek byta
psalmorum codex w 1467 osterony w szlubi w *Virgilia* M. P. M. w 1467
tra pnieuy szlubi de stowa *Ad inventionem artificiorum imprimendi ac characterian.*
di absque calami esaratione sic effigiales, jest to rramona pnie wrywanie
i any druki szlubi. Wrony Van - pnie dat dotadny iuy opie, listy *Lambinet*
wielit w swoy historya szlubi drukarskiej. *Reinelken* w druki pod tytulom
Index d'une collection d'exemples, maury o nim. pnie ten ten drukowania
byt folio wielkie, wielkimi listami, czerwoną i rramona farbę podobnym do listow
manuscriptow rramonych i kore narwane charakterami pnie. pnie listere
ordniama *Schoeffera* ma on atugi teni po 20 rramonych a 19 na pierwowry
rramona 175 ciarke, pnieyko w nim wielkie listy, listy pnieyko wrych rramonych
nad nary szlubi *Schoeffera* metrum, rramony, purpurowym. Wrony *Stephan*
Alexander w *Wurtemberg* szlubi *Wormsli* karat wrytych wai far simile
charakterow pnie pnieyko w 1457 w druki pod tytulom *Biblio theca Mo-*
guntina wrydany w *Amsturgu* w 1757 in 4to Wrycie tu morna listy
szlubi i punktow, wrywane przez *Schoeffera*.
Wielu z *Bibliografow*, ir uważaj rramony kultury listow, listow rramonych

se pociu corne, utrymywali, iz edyryta ta byta rozbiona charakterami i
 chowem i dnuwe, jednaku kiedko sobi wyobrazi, aruby de rozbione i maly kum
 chuy mogly wystarczy do tuch edyrych edyry, tety nastypnie rozbione byt psat
 teno temy samomy charakterami psattem. Exemplary wydawu pierwszy me.
 usuj jest najomnych iud Exemplary 1° w Bibliothecie Cesarstwy Wrodenstwy
 glio Lambertus umort go w r 1661 w Lambertus Ambas niudaleho gnosprufo jest
 do exemplam nakomplekumyry. Namera 175 wiarlech ratury psattem haymuu
 135 pueninyt; nastypnie ruary uja ps titanie, midletury, adpawu i; Wozilic
 2° w Bibliothecie Kalendratny Mogunzkiy - 3° w Bibliothecie Straz Bergstwy
 w Satorni tety do lat ps do Bibliothecie Dreydenstwy 4° w Londynu w Bille
 huc Krolenstwy, tety obymat ja w dane a Uniwersytete Getyny ps - 5°
 w Bibliothecie Londa penera, tety kuyt w r 1798 ra 3000 Ryp. Nem. 6°
 w Tulurie up. i Matzary tety ja kuyt ra 340 frank, exemplam, ten ma tyta
 96 foli, to bywa w w hymnach.

Podtyz Gott helff, Fischeru wie ten psat ten, jest pierwszy kuyt charakterami
 nakomplekumyry i Date, luy Kalendary, powoty ku koru r 1456. a stany w
 rohu nastypny i to pny Wozilic w Klobowycie epoly ostromie psaltene.
 Kalendary ten drukowany jest tytko rjedny stony. Fischer stony exemplam
 ucy w Bibliothecie Krolenstwy w r 1804 wydrukowany o nim ro pny wiadomoy
 w Mogunzy.

Pro Kalendary i psattem tym nastypnie dnt a adu psu ps do kolektis orluh
 1° Nationale divi norum officio nim Wilhelme Duranda wydawu w Mogunzy
 pny Jure Fausla i pny Schoeffen Lacy 6 Gore 1439. dnt do rda ps
 by pny w tym psoty Schoeffen umt norych charakterami ostarych
 rapomy pnyonow, tety adu. Jest to wylki fohat modym literarii
 o dwak, Kolumnach po 63 linie, wrony, obymyary 160 wiarlech. Edyry
 le ronalonaty jest wypruse i wykomarua a szeregumy do ronalonaty rony
 scia odhuc. Bibliothecie Krolenstwy pnyzha poraw. 5 exemplam, jedny
 ruy nabaty byt na luy luy po Luy Valliere ra 2700 tiwru a drugi
 ra 3400 tiwru ps p. de Brienne.

Wilhelm Durant pisarp w kend napisat to dnt w r 1286. pny
 stuy pnyzha erasu urywau go po wygalluch Kozuotacha w r 1379 Karol
 V polew Jany Golein pnytery go na jrych franuzki. Durandus byt
 rony autorem dwak dnt prawkorych, jedny pod tytulum Speculum juris
 drukowane bytu w Strazburze w r 1473. drugi pod tytulum Repertorium juris
 Canonici drukowane bytu w Trymii r 1474.

2° Drugi wydawu psattem rozbione bytu r 1459 w Mogunzy pny Fausla
 Schoeffen jest to wylki fohat drukowany wylkumy rony pny ps 23 nastony
 i rony 130 wiarlech. Schwart, byt pierwszy tety go opusat i rony go obe-
 mat 1740.

numeracja je je go uziary jak 8 exemplary. Wskazanie je daie 1° w Bibliotece Sen.
wensyelski Moguntia - 2° w Bibliotece Krol. w Wiedniu 3° w Bibliotece Sen.
Spronie, ktory go kupil w Lond. Lomenie za 2500. liwrow. 4° w Bibliotece p. Wit-
cell w Str. Dore 5° w Edemburze - 6° w Tuluzie - 7 i 8° w Bibliotece Sen.
w Wiedniu -

3° Stownik krajinski Jan de Balbi zjawia je w roku nastepnym. Ma on tytul
Summa que vocatur Catholicum a Joanne de Janua Moguntia 1460. in folio
Dziele to drukowane jest w dwoch kolumnach po 66 wierszy, zawiera 376 stronice
Mowa wyrazowa naswiska drubana i gory charaktery jego rozne je od charaktrów
wymyślonych wytkle przez Schoeffera, uwazano za wytkle z prac Gullenberga po
wydruku je z Sauskem. Niekotory Bibliografowie miedzi Stownik ten przed
Rationale, utrzymujac iz druk jego wyprzedza druk ostatniego tego dzieła zhouca,
niebyst sprzedawany jak w 1460. Exemplary Stownika tego sprzedany byl za 1460
liw. drugi za 1540. liw.

Znany je je Exemplary na pergaminie nie rownie drogie 1° u Elektora Mogunt.
kuep 2° w Buxheim 3° w Bibliotece Krol. w Wawie 4° w Biblio-
tce Dresdenskiej 5° Ten exemplary w francji

Autorom obrucnego tego dzieła jest Jan de Balbi z Katoru francuzkiego.
Zmarly je w miejscu Marus 1286. i wst do niego wyiazow Janie robot z gram-
matyki przytana z Etymologii Jydera, a mianowicie z Stownika papia dsa

4° Constitutione Clementis pape I Moguntia per Johannem Just et petrum
Schoeffera de Gernshaim 1460 folio wielkie. Dziele ubiorczone restate 25
stronice, rowne jest 250 wierszom drubowanym w 2 kolumnach. Konstytu-
cie Klemensa razynija 48 wierszom - Dacie nastepuj - 1° Constitutio exera-

bilis Johannis papie XIII najzdny wiersze. 2° Regula Jo. francuzka
Kacynazara je w wyrazow Edwi de paradiso et - na 2 wierszach - 3°
biblioteki Krolowskiej posiadada 1 Exemplary. Wtore ten Clementin cyti Krosky
kuepi Klemensa I papiera zjawia je pod Janem III papieraem jego nastep-
cy, a rowny prawnik Joannes Andreas professor prawa w Bononii
pnyd do nich Komentary - Joannes Andreas umarl w posredku 14 wieku

5° w 1462. wypta staura Biblia posredkowanu przez znanow. Biblia ta
drukowana byla w Moguntii przez Tawole i Piotra Schoeffera w 2 wolu. in
folio, kazda stronica ma 2 kolumny o 48 wierszach i kazdy Krosky jest
mow Klotorem rozowym. Tom I zawiera 242 wierszom 2° 239. jest to pienona
Biblia watum, druk jest bardzo pizny na ow wiek. Exemplary wieliny w
kry biblii brd Kupiony za 4000. frank. Exemplary papierowy za 3200 frank.
W porozumie nie drukowane byly po wdny stronicy i na papierze, kazdy w
drukowane po obu stronkach porozumie, mozna kazdy Qualuer historie
ogtopony w Bambrze 1462 przez Tiskera.

Obrucny je wymiowanie pienych Krosky wydrukowanym w dacie, bez dacie
zakrawa na obrucny Justicya nowym wydan Krosky, bez wley mien wyzszego
na

nas obrome druta Maitaire Annales artis typographice manuscrite wy-
dane przez Plantzora w 11 Vol in 4to

§ VII Znaki i ulepszenia typograficzne

Okolo r 1467 Schueinheimet pannaarz, uczyni wywaz w swyjt wydanach w
Lipnie dysplonow a szereplnych parwoyney libery ae. Jmni drukane az dor 1480
wypratali je przez samo e rozogniem, albo przez dwi litery oddzielone a, e, pum-
klnauy ulepszata je powoli, wnakre ad pberzptu sztuki drukarskiej Schoeffler
urzuat punktu i dwabropku i znaki zapylania. Mielitony drukane nawali
wopie formy urwooborne i tak znauyujemy je w dziele Qualuer historie z r 1462
Tegor samego roku Thierry Markens oglosil w Alort profesyazza druta pod
tytulom Libor predicabilium w ktorych punkta nad litery i wywazne sz w
Kordakie Kreschi i koratton ten przyfity zodal przez miltitnych drukany
zwielu 13.

Jan Westfali w wydaniu traktatu o Kolmicuri petri de Crescentiis
Krochym w dovanium r 1474. nieurywa bynajmniey ani punktu, ani dwi-
Krochka, a Krochka potozona nad i podobna jest do kresczyki hoy zolabny.
W r 1475. krochka i dwubropki przyburaty miltitny poslati u Jana Westfali
i Thierry Markens matykt gwiazdek jak je widzieli w Repertorio juris
Canonici Joannis Nihil folio wydruchowanym w dovanium.

Jmniek jak bany starozylnym, nastadu wany bnt z manuskryptow, rozpr-
Dniaja go wstawych edryach wyrazonym przez matz liniz, uklozy, dris spro-
sob w zchm go umieterazje, w drukach more wstawywey miyose w drukach
Kliemy, duwazyary, i Angliuy titadz go nalyctmiant po stowu. Szypant
i Wton, titadz go pomieszy dwoma mroweni pnestniami. W drukach wach
franzuzkiw misyzi go pemydy dwoma mroweni pnestniami, r kto-
nych pnestnora jad mnyly wrysta a mizki druga.

Kustozem Chebamej w drukarstwie narzuaja wyraz odosobniony pu-
tozny nadole oslatny szromny Artusza, i ktory pamborzony jest na pu-
cylku szromny dlarwshazania isagu.

Przytch Kustozow pochodzi z dawnych manuskryptow, w ktorych
diale je cyflobowi dla wdahimnia szrom, ronych rezylow.

Pierwszy raz wylo go przy wydruhowaniu Tarytan Wenecy przez Wen-
dellna de Spira bez daty, lez ktory wyrost r 1469 albo 1470. Jmniek
X. Olive. Nastajaz na starozylnoy lize wydania, iz ~~ktory~~ uctymnie, iz
Kustozow uzyto najpierw w dziele Confessionale S. Antonii wydruhowa-
nym w Bononii r 1472 in 4to bez nazwiska drukara. Kustope de umieterazje
ze prostopadke na marginesie rewnytr.

Znak ten typograficzny stal sie rozpoblym ad r 1480 przed epoka de
raloway

Rakodwo w 5 lub 6 znaczniej się wydzwiało. W komentaryj Scovilla na nau Bergel-
nen r 1475. w Thezaurie i Bocaliusa wyprawny w Ferrare 1475. w pryncipale
wydrukowany w Wenecji r 1476. - w Lubecku w ostożonym w Mandui r
1479. -

W francuz wywano Kustofow ototo r 1520. - Arbure drubowane dan
vnh edyri, tarone byty wudley elozowki regerbu drubowaney na kopcu Volum
Notione wize romantyz piewnych wypraw harysep Arbure. Jest to pierwszy spo-
sob jakusi dyografowi wywabi do naprowadzenia intelligenatorum wstawa a
mni Arbure.

Chevillier puztywat ra nau dawnijszy krosky i regestum Summam
Alexandri Allii drubowane w Wenecji przez Jana z Kolonii r 1475 a Mer-
mann Wuziliera Albyne Habm r 1473. bez regesti znaczniej się w 2ch
wypraw ostożonym w dymie przez Schwinheima; pammaskaw r 1469,
jest przy komentaryj Julusa Cesara i przy Jarsali Lucana. Regestum
mni w ruce natery do r 1469.

W r 1470. w rudy byty przez pierwszy ortograficzny narwany pra-
vathesis przez Albyne Habm w dymie i przez Kinnisze w Storem r
1474.

Nichtoy Bibliografowi mniemali, iz Jan de Spira pierwszy numerowat
pracy w gory w ruce edyri. Tacyta wyprawny w dymie r 1469. bez wykre-
ceni niidreota lep dawia.

Marolles w druce Recherches Bibliographiques mniemali iz pierwszy
kroska majas liczby na paginach byty druce Jana Bohayusza de Clavis
muhoribus in folio - drubowane w Albi r 1473. przez Jana Geinera -
albo Compendium veritatis Alberti Magni, uboy idac mniemali iz drubo-
wane w tymre samym roku przy Marolles Chevillier w historyi drubow-
anostey. Herman i daine niepo sumygi wywawia liczb jak do
r 1477. i przypisywacie Albynowi Gesinger. La Serna i Tische dourub.
iz do r 1478 drubow, Kolonishi regestum Arnold Ther Haernen w rudy
ich w druce Hadryana pod tytulom de remedijs utriusque fortune
in tyde ktorogo mienalery mniemali drucem Petrarca pod tytulom eadem
tytulom. pierwszy drubowane jest w ruce orach atugit per 24 na stronie
Charakter w nim w rudy jest Gutzki, ludy z Albyne uniwersone
folio rudo i rudy od roku 1473.

Druko to ustapito pierwszeństwa co do liczby w druce wynalazkiem same
go ludy samego drubowani ostożony w Kolonii ototo r 1470, druce to ma
tytul: Sermo predicabilis in festo presentationis beatissime Marie
per impressionem multiplicatus, sub hoc corrente anno 1470.
Jest to

Jedno to maty kwadrant stozony z 82 ciarstek po 2 1/2 werny na stonniem
i razem pierwim kiazka wypisze z jin pracy Hoernera i razem pier
wym drugim majzem kiazka na pazniach. Wtrotie potem Leonard Holl
Altmu wydostobal krostatt kuzk list w puzbny edywy Geografi Ptolomeusza
w rany w 1482. do ktorego 32 kart Geograficznych rylowat na drzewie Jan
Schmitzer z Armsehim.

Lizby Arabskie drzymaty ostatni krostatt jakni dris maja z Widlmannia i
Kastel Offenna w Lipsku, ktory namiti typy w 1489. poruczo nozmiem uwywa
nie kuzk Arabskub po drubarmiach a ruczo noz do kuzmetub, wozabreuryji
it nie dluzo stowate.

Lizby Arabskie pobezaty sz w francuz na monetach i Ahland po Ordonancie
w 1549. wpmody nieurywano it jak wygopismach Anglinyzi, Geometru
hi i Kalendarach.

W Anglii ryprowadzone je w 1223. a w Niemcub ototo z 1306. Rozryc
nie przyliti je na poroztun wielub 8 re panowania Piotra W.
Forma listb kuzk zmieniata sz az do sredka 16 wieku.

Woby marginesowe ramieprzobie tyty po raz pierwszy w Aliazu i Zelluzu
ogtozono w rymie przez Schwirtheima i Panartha z 1469.

Segy samoz volu sprostrzaj sz daie pierwome pmdmewa do wydawia Apu
luzza - W r 1475 ogtozono w Wenecy Kalendarz w ktorym tytul oddielony
w kustu kwonyt po raz pierwszy oddielny tytul od catom dzeita.

Sygnaturami w typografii narywajz sz ktory umieprone na dole folio ruclo
du wzbazania pomozdu do oprawy.

Miedlektor w ryprowawie swy o poroztun eskubi drubarectw w Anglii w ryprowawie
w 1744. i Charolles w rymie kuzmianach drubowany w r 1783 in 8 w rymie
wubie pierwom uwyie Janowi de Colonia drubarectw Wenecie musyly ub w rym
w r 1474 edywyat kuzmianazza kuzk nad kuzmian, Komentana Calderone nad
marciachpen - Traktatem S. Anthonny de excommunicatio i Walerype
Maxyma Charolles pidrabre rucdy traktat de resubdutionibus drubowany
w 1474 w Coloni przez Jana Coeloff rucet wazpu, areby Janowi z Holom
rucet sz rucet kuz w rymie rucet i "oby nayprawicy edonyto mori On; jest to
iznatarlem sygnatury w kuz edywy, rok wyrazony w nim jest kuzpami Arabskiem
bez daly i milijona Edywy i sygnatura kolonanzar Niemcub w kuz epoc i w r
cy ruc 200 nut w Wenecy, kuz rucetnie powst pierwe; areby sygnatury w rym
rucet tyty rucetnie w kuz miece przez Jana z Holom - Comydasz pidrabre
iz drubary z Holom rucet przylit do drubowawia traktata de resubdutionibus
mat sprostrzaj rucetnie kuz edywy swy kuzmian w Wenecy. Jedno d am
guz rucet kuz oddalony, areby to dalekim tyto w prawdy podobien skwa
nie rucetnie

urządowi w korespondency i stosunkach handlowych, które przynajmniej można
pomyśleć Janem Motem a drukarzem Miasta w którym się urodził Marcellus
niektórzy uważają za Signalum r 1474. L'aire la Coura Santander
i G. Fischer dowiodł iż tenże sam Jan Coelhoff z Kubieli wystąpił w procesie
plonium divino legis Jana i Aldera drukarzy w Kolonii r 1472 in folio.
Wypisami to jest nierozdzielnie nadruk, chociaż niektóre brzośki są od r 1474 kłopot
de Bienne w 1792. wypisami to jest o 2 koturnach po 33 wierszy literami gotyckimi
Hypocaturam od litery A do litery M. m. takowe są tablica spis przedmiotów 28
literami bez sygnatury. W r 1482. Erhard Rabolt wydał pierwszy druku
tytułu figury matematyczne niektóre na drewnie, ujęte jak pierwsze przedtada
Euclidesa, potawione przez Antoniego Campana in fol. w dedykacji do Dory wy
nalezony Jana Moneligo. Rabolt opisał ten wpływowy wypis arch. W spisie
nu drukarzem przez Schoeffera po r 1490. o litery w rymianki i roboty Prosper
Manchand. Namieszczone poraz pierwszy nuty muzyczne.

Orkany taka porocz francuzki de Alapa stawy drukar, Wencliu Karat pier
wszy raz pierwszy na litery kapitalne i przednim, postanawia muzykę, białe
i rycerze i kolorowe i zły.

W r 1494. wydrukował literami kapitalnymi Antologia Grecka in 4to litery
wydawca był niezony Jan de Casanis i hymny Kalimacha in 4to w którym jest
poety Grecki jest literami kapitalnymi, roz scholia są literami greckimi wyrazem.
Bibliografowie przypuszczają być inne ~~inne~~ wytworzenia Greckie drukowane, również litera
ni kapitalnymi w r 1494. Stawy drukar, Lioneli ~~Henricus~~ Stephanus ogło
sili spisy, o piśmie koturnach, w którym le Sevre d'Etapes, litery wyraz
wielki wyraz, podzielił poraz pierwszy druku piśmie, na wiersze wyrazów i
prymityw ten nastawiony w kłocie w piśmie Bibliacki Roberta Stepha i Henrich
Stephan był szeregiem innych drukar, głównych z swego narodziła

W r 1525. prot. Haulin drukar, paryski wydał pierwsze piśmie do dr.
kowania i muzyki. Nuty, linie muzyczne niektóre z raryzmem. Po nim prot.
Attaignant Wilhelm le Bi, Mikolaj Du Chemin, Jacob Sambelpe, i drukar
de Villiers, Filip Danfrier - prot. Symon Teubnier w paryzu, o Robert
Gramion w Lionie, Sylwan Olyrate w Anwers, Boudier w Lipelun, Jozik
w Wiedniu, Enschede w Harlemie, wreszcie i wydalonalili wypis arch. Kautyna
w do drukowania i nut muzycznych.

Sebastyan Gruphe drukar, Lioneli opisał w r 1523. Enchiridion psal
morum in 16to w którym podał krytykę starą do drukiem wyrazów na honu
wiersza. Na Lionie w r 16to stawy drukar, Leydeycki ludwik Elrewid
rozwinął pierwszy samy ton u i i o u i f w potężkach, ale rozrozmienia dep
nierastawiał do liter kapitalnych.

S VII Oreloby kraszka i porządkiem o Rytmu i o prawach.

Po wystawie i przyjęciu charakteru napisu i wyrazów 25 pism
pergamenu, papieru, ryty i oprawy,

Li litery drukowane na pergaminie, starali się o to aby pergamenu był biały
czysty i jednolity.

Pro pergamenu starawany jest papier wielki, litery druki, pisma niektóre
możę

moce, biatoraz i pomieiaz w wyrobie tego niewiadai znalazzondych, pierwszy pa-
pierz tego rodzaju wynalazony byl w Holandyi.

Drukowano na papierze z strony, maku, lony zronych drow do bez wyrytku se
produktu z racy ichow i wyliczono, gdziez fabrykacja zrozmatami ust korystowuycza
a nierz i papierem.

Wzrosty liter ozdabiaja druta i ktow teraz doprowa znowe rozstaly do lat wyszedejz sto
pnie dokonazenia i doskonatoru miaty bardzo miaty procytek, przewiaslowo miaty
one rypy proste i grube ryte na tablicach drownianych. Wzrostu starawo sie wycpie
ie przyjemniyszemi dla oboz przez illuminowanie to ust powtorzenie ich wzorem. Kolo
rami. Joannes Brugensis byl jednym z pierwszych, ktory sie wstawil w tej sztuce
pod panowaniem Karola V a w r 1537 wydal historyj, biblijre, bardzo przyjemni mi-
niaturami.

Uwarano do dnia dzisiejszego na najdawniejszy obratek na drzewie i datz odlay
ty pnie, Heinzelie w klasztorze S. Michaelis Memmingen. Przewidawia
on wyobrazenie S. Kinga i króla noszacych krzyz, Jorus w porcie bawarianow rozslub
na pniewisku S. Kinga i króla ramie przony jest przewidawia, ktory podnosi latarnie dla
oswiecenia, a na nim widai wieziakow obarozonego wozem i spinajacych go na
gorze. Obratek ten in folio wzniesly na drzewie i illuminowany ma w spodu nastep-
ne wyprawy. Christophori faciem, die quamcumque fueris, ille nempe die morte
mala non morieris 1423. Obratek ten przylepiony ust na oprawe do manuskrypu
z r 1477.

Muoz eurony filolog Noromborgski znanay sreczotaway rozciemila sztuka, pozwis-
compo, pierwszy opisat ten obratek i datz go puzniej swiatu. Jansen dat wanny wore
nuch w druku Essai sur la origine de la gravure cytronzoyne w prancyu.

Obratek ten wzniesly sie szarym niewolnie obratek dawowany Schlotze Syonshuy
pnie p. Awamot. Obratek ten przewidawia Starca odianego, Siermienga, majacego glos
oblayz kapeluszem ozdobionym pierami, pod ktorym znanaydzie pis napis Peter Schlo-
ting Wundart, in Wurtzb 1384. Wundart, znanay Chirurgus. Schloting musiat
byl radowatany w swej sztuce, gdy pierwsze ucitowanie w lowniczkuw pozostawio
na zachowanie rypow usz na barbach swoich brzymia, kola i piec ruzylte gonta bych
ktory sie porozniekali sztuce lekarzow.

Kod wzrostu chytke i podstepne jest góstem stogu, ktory widona w ten moment w chub
ktory sie spozniow amny, przosawioa pnie uszony i umorny jest góstem Medycyny, ktora
pnie usz, eruznoie wstajomyje sie brumjanie namy staboru i zwaleraie spomy starym
umithuim.

Obrat Schlotinga rylowany byl niezawidnie w Norombordze w Szwecji thore ad ze
wzrostu sztuki wydato mnostwo rylowitow z pomidry ktorych dore wymienn. Wri
gubiosa Totis, stawnego Alberta Durot, Long usz Agnezki drey, Jonego Jensa, Jane
Klein, Von Sandt, Matuzia Krunder, Cherra Floren i wielu innych. Wzrostu
piewany uwarato Memey, a sreczotaway Noromborgz re kolebly rylowidawa na dnie
wie.

Heinrichke naznacza na r 1440. to ust na czas w ktorym robili Aluyng Jan
Mentel, Luprecht, Rust, i Karin Schom z Hohmurn i Bartolomiej Schoen klasztoru
forlia w swom wojasie podnocyym przypisuje obratek na drzewie z r 1440. ktory uwa-
ra na najpierwszy.

Obratek

Obrach Lyonski którego data jest zupełnie krytyczna, bez uwzględnienia wreszcie samego jest o potłok wielki w epoki masaronyj, pnie, i tenczuga; jest on o 39 lat starszy od obrachu Murra; byłby więc najdawniejszym pomnikiem sztuki, jaki się w Europie znayduje. Jakichkolwiek jest oraś w którym się znajdą obrach Lyonski, pierwsze ustowienia sztuki, niese uduklaw, mniay zaletne. Sztuka ta wspotocena jest wielu wyprzedzonym wyzna-
karem ómiej jestre radimajęq, niera, iż wielowi XV i XV. nudańo narwisio wielow
ciemnoty, skoro w nich wynalazono Regany, Burrode, Okulary, nudy mury erue,
skoppe, papier, druki, malowanie olejne i wreszcie dytowi clwo, ktora tak wyprzedzane
rommora amy dicit a matarszwa i nysy wielkich tyzi.

A porozklu, rylowano na dnuwie osobne Obrach, lecz wstrodze miranid bano od abici
niemj pierwzych księgek drukowanych bez daty, co nierozumnie wardeni ich podmiotu
Szkowanne na dnuwie dostatek się do Wtork 1467. Wtorki than osterit w krymie oha
bnię dnia lezy, roku pierwsze druku w którym obrach. Lakuwe nysie wotaty. Drukiem tym
es Martkalines Joannis de Turre cremata, orobroni 33 rymami a majje 34 awari
lek - pod parowaniem fanupla I krola francuzkiego Arzypii totoryj porozklu rymne
wui francuz rdytewni dnu. Najdawniejsza księga francuzka orobrona podobne
mi rym anni była osterzona w Lyonie w 1488. pniez Topie de pymont i Jacoba
Heremborga pod tytlem: Saindes peregrinations de Jerusalem et des lieux
prochains du mont Sinai, et de la glorieuse Catherine, ouvrage traduit du
latin de Bernard de Bredenbach par frere Nicole le Huan, religieux Carme
du couvent de ponteau-Mer, fol.

Drukiem dnuwem drukowanem we francji rymami na dnuwie jest Humare
nie Beiala titor wyisto w 1492 in fol.

Otowa r 1460. nastato we francji Wtorku rylowanie na miedzi.
Masso Jimiquerra Wtorku Florencki, miat mię ruzeray sobienia dnuwa
na glime wyprzedzili pmdmiolen, titor wyprad na orobne, nuraqamghaz k diar-
ty spotny i z dnuwa k puagonyte Oling i saarami pmdstawioty k co byto rylow
na orobne. Oba ranyksh rdymanwai k same ryming na papieci rlekkha wot-
gotny ruzajajoi qe na walu i k k dnuwa porozklu rdycharstone.

Wynalazca i qe rax. Tani odbit tyru sposobem obrach w Mibourgue
W. M. p. wyprad na labliu orobny; obrach ten dawwad, ttoray od brie may.
Dowad się w Kosu k St. Jana we Florencji, iha pnieferiy wotat do Beblotek
Krochastki w paryzu, niema on daty ani monogramatu.

Po tym pierwszym ustowieniu Sini guerra orobiat obrazami rone
druta wydana we Wtorku. pierwsze r wyprzedzili pntey unmemanie i her-
kera byto druta in 4te Jd monde Santo di Dio drukowane we Florencji
1477. pniez Nicolo di Lorenco, a ktoray autorem jest Antoni Beilini se dy-
enny Bisluip z Soligno.

Druta k spmdawane byto rjednym obrazkiem. O 10 linj po Ligin de la
Valiere a za 602. linj. z 3ma obrazkami po p. de Sienne i Algharstwu
pniezto się woz, banduig dduwonalu a mi anowine ra staraniem Baclii Balidini
i Mandyna.

Pierwszym ~~orobnym~~ Sini guerra byto pniez jak mistozey rtozmiem
we florencji qre się wwarit r 1476. Rylowat on ryzumki, ktorem Malanz
Sandru Boticellu orobit edyuz Danta w 1487. i titor formuig z obrach
umieprone

na ciele dwóch spiewów pietista.

Andrzej Manlegna urodzony w Obolichach Mantui w 1451. pryncy, pastor, owie w Pa-
drze stit ps. szerszym swym geniuszem do fortuny, kashi cetera Mantuanis fuge, bo-
gty Melan, sylowat sam na laticach miudianych wlasne rysunki i natut im
wielka dochodzen, powaraja, ryms up na drzewi turycystwa Juliana Cesara.

Dzusa kuzna drukowana we Włochach wst. Ptolomusz, r. 1478 zamierzajacy W
kast Geograficznych sprundacany był ipo 2044 tur. po p. Crevener. Tomesam
wydawca Nicollo Lorenio de la Magna, który wydał Dantai Ptolomusza

Drlepty mieloty robione w Niemowch jako ołoto r 1481. a pierwsze księzka
miejaca date pewne zamierzajaco desz rodzaju obrazki ostopzona była w tym samym
roku jest to Missale herb polenie. Sedybanstwo porwane zostało we francji

o 10 lat później Torkia odnosi usz epokę do dewna Davon który rylowat w 1450.
Do pierwszku orłubi drukarskiej orłobiano księzki literami odabianymi i ugniełkami
drukami Radolt pout odabiaz wyprania swore ołoto r 1474 literami otoronim zwykle kura
kami i imeni orłobiami. Stanowia one litery kapitalne, ktor malowanu orłoborzeni
kolorami, wytatowane ołotem lub srebrem.

Wynalazki rodzaj orłob uniwersalnych na ciele dawnych wydani, tak nazwane iz pierwsze
ich rysunki widetug rysunkow manuscryptow przedstawaly w lidie Winner kamperone
byly widetug porwane komysu unmemane poraz pierwszy w księzkach drukowanych, przy Alda
Manuscrypta, a Lare w swem Index librorum mori iz sprattor gubli drukowany
ołoto r 1495 in 4to jest pierwszym drukiem w ktlym wiaz orłoba k rnakowu. Usunymis
exogidant Aldus.

Do rydu orłob nayhorbowneych i nayosobliwneych natery księzka in 12° Opaszo lito-
na adae piz byt drukowane w Anglii pomiedzy 1485 a 1450 - powirowano tam jest iz figury i cha-
raktery mieloty trobowi rzadney matery. Libros passionis cum figuris et caracteribus et
nulla matone compositis. Druko to zamiera 24 ciarstek, turę do legu Obrashon. parzan
min w nim wryty jest bardzo wysly. Ofiarowane bylo Henrylowi 2° Krolowi Anglii szum
piewna stromnia sturęca raktul wyplawia litery Et uberonowanę i rozami otoronę
druga ciarstka Herb Krola Anglii z godtem Henry Soit qui mal y pense a d męz-
chu godtu pmyste przy Henryha 2° to est rupa pomiedzy dwoma ciarstami. Passya Angliana
S^o Jana racynas na 2 ciarstka, a Kony nat 5. verba 7 ciarstek przedawia glone kaje
nimie passya.

Wynalazki litery, textu i wyslych uszy figur wywinane byly sypozymiem. Kardu
ciarstka tym sposobem poista przedawia litery. Figury na pomoz paperni kutek uszy
pedestany pod parzanami Nie niewyrownywa pętlami wywinerami i dotk ad noru
wzwin an. Wywinania te cz rozwinerami ragach iz text i obrazli nęz rzadney
matery otoronę. powiadaje iz Rudolf II Cesarz chez qo natui raptait 110000
Dokatu ono piz do księzki de ligne w 15 Gnuis 1773. Marat de ligne de degre
stoyt iz na nowo w Archiwach familijnych gdyz ta uelawa księzka byla pery-
esta rick domni.

Od wynalazenia orłubi drukarskiej oprawa księzki byla jedny seclnych
Kardmo iz staroznowi Atenyłowu umiesz poraz wynalazcy pierwszy rodzaju
formy ^{litery} niemy puzirajacy piz w warie - Klym portocypki polenque uszy pizm
kacz orłuba intoligulowka wyposoblonasaz wynalazkiem typografii w porod
15 wiku. Oprawy parzty byt rozogacane białkami ołotem, srebrem albo
wytobami

albo wyrobami kowi stonowey.

W wieku 16. honorem nawania wrypny truatowu Kniqzstwu obrzywano je katti-
cami drewnianemi i czesto gzszo obrzywano je tablic blachami, miedzianemi lub Alkcam-
tem, ktory byl czerwony albo niebieskiy listow. Druka mniyszey formate obrywa-
ne byly szery, litow szluka umiata ordaljai i malowei. Cystokrowi napuszerauo te
szory roznemi listowami, prowadzono je nich rzyty szluka, tak iz przedstawiały pewen
rodzaj Moracki - Druka oprowadzaja Kniqzstwi ruzylke perzanimeni, szory kortowey, cielez
Mardolinem roznego listow ito.

Ordaljai je naroznikami szluki na powierzchni Kniqzstwi wypishej, na nich
herby, godla, albo naruznika ich wlasniuchi.

Peweni Introthgatorowu byli niemieczanemi robotnikami, ktorzych peweni
Donori uwarawa bylo re potrzebny do ich stanu. Cystamy wbadami aut w Plasquewa
w 1492. izby obrachunkowa paryzka wybrzaja Introthgatorow, ktera im wy-
komywa przypisy, iz nieumieja ani czyta ani pisac, a rzy nieumieja stanu docho-
dzi i ruzpadow.

Gdy Introthgatorow pozwolono pis uczy Uniwersytet paryzki nadat dwom
Introthgatorow byl Introthgatorow przypiszych. Filip Cranby ktory drukowal
w 1520. miat ten byl.

S II Tablica chronologiczna historii drukarskiej i wynalazku i zaprowadzenia po znacznicych miastach Europy.

Do pierwzych druzank jakie wryty szluka pas szluki drukarskiej, wryto wynalazku
tego wprowadzaja do wrypszych miast, w ktorzych imali do nich i umieizkowu ry-
wionu. W tablicy tej wzbirane byz umieizka dala pierwzych ich wrytan i imio-
ne pierwzych drukarzy. Monumentatura to rozbiora jest starannie wrytanj
Austriacz, Francuz, Kardynata Quirini, Laura, de la Verne, Cantanier
i Perignota. Poczatek ten z wzbiraniem epoki wrypszych, w ktorzych typografia po-
brzadzajacy portyzy, w ktorzych upadliwiz i wydoskonaliz i przy nastepnym
laski, w ktorzych stawni drukarze pozyskali wrypszo dla utrzymania iey blasku.
Jest wrypszych byl naruznik powolilimny sobie powolony nieloz jakby wrypszych
wrypszych parafrazach, szluka je to dla wrypszymi obram i przedstawienia
jednym ruztem die i wrypszym chronologicznym wrypszym, cohd wiekies more
przyjmu do pomania szluki drukarskiej.

W 1400 p. C. Polcha adusi wynalazek szluki drukowania tablicami
do wieku Aleksandra V. w Chinach. Perwite Couplet uwarat w 10 wieku
wrypszym Ery, iz drukowanie tablicami roznymi, odbywate rzy od nieparny
fuzych wraow.

W 1200. przed Chr. Na dwa wieki przed Era Perzianckim pod panu-
waniem Cumensa wydoskonatony rodak perzancien w perzancie i narwany byl
perzancientum, raskopit on korysne dla piama paryzku roznym ruznym
Duzary rzy na boczach Kiebu, a ktory wrypszym raboru Krolowu Egiptu -

Montfaucon

W tym samym czasie wedyg *De Institutione Grammatica* Arystoteles wynalazł
Arabi punktuację sta. orzeczenia orznych pmiestantów majaych się rachować przy czytaniu
i deklamacji mow.

1500. roku (Kryt.) W Epce tej wynalaziono przytuz *Forma* i Montfaucon wskazuje
wyrabiania papieru bawotnianego charta bombycynej, litery raskajit pergamini a
pnyaynnyy ogromnyy iyo czytanie. Caspini w Bibliotheca swey Arabickay przypi-
sane wynalazła Arabowi *Jome Amra*.

1007. roku (Kryt.) W roku tego Dalmie neuplawytkunyy try tyfut na papierze
bawotnianym jako rachowany urtek. Jest to *Planarius* czyli inwentarz skarbu
Kociota w Sandersheim w Niemczech zrobiony pod cesarem *Henrykiem II*.

1102. roku Roger na przedstawienie *Alchana Pierysa* nadal Dyplom na fabrykę
papieru kolonowego zaboronę w Sytyli ~~ty~~

1299. roku *Brat Kopy* w rozprawie o pierzasty kart mowi: iż snaja pierzastych w tito-
such, gdzie wynalaziono były w tej epce. Wedyg i Sulleto wynalazł ten rapnowedrony
był do francuz, ten honu panowania *Karola V* okolo 1376. *Prace* jego *simona* *Kru-*
lew i *Krotonyph*, jakoś domyk było daty pierzasty typografii przygraficunyy czyli na tabli-
cach widnawa umylych w litery.

1301. Wynalazł papieru *Armeianego*, litery raskajit de pime i rzele piemem
papieru bawotniany. *Gottlieb Seicher* czyli *ormany* o rachunku rzele roku pier-
nym na papierze *Armeianym*. *Sodman* oytowit iż porzadzal uny 1307. *Stellhet*
utrzymywal iż *Augsburg* był pierwowym miastem w którym wyrabiano papieru tego
rodzaju.

1340. Rapnowad uny raskata piemna papiernie papieru *Armeianego* we
francuz w blichstori *Miaste* *Troyes* pod panowaniem *Richarda de Valois*. Wymyly
wyrabiano w rultu papieru jid-pnie w *Lombardyi*.

1371. *Joannes Burguris* wyposlonalit *illumino* wamie litery w porost
kewyct piemach i *Pytkowic* chwo na *Dneue*.

1384. w roku tym wytonany był obrzech *Biblii* heli *Lyonskiy*. *Abraeh*
ten był pierwowym *Pytkowic* chwo na *Dneue*, iest *Dale-ies* jest pewno i iest rsky
chaz niepotent 1384. re 1484.

1392. *Jacquemin*, *Grim* *Gonnew* wyposlonalit figury kart de granie i
malował je roznyemi kolorami i rzttem. Opisowal u *Karola VI* wewowus w
sralenskiu *Joannem* *litore* przy wysuty, się do rozpoczenia go i do rapu umienu
drzewyct w ierpiu. W rachtumem *Karta* proupart *Skarb* *nika* *onere* *ndonoi* *ory-*
tany. *Donne* a *Jacquemin* *Grim* *Gonnew* *peinte* *pour* *trois* *jeus*, *de* *cartes* *a* *or*
et *a* *diverses* *couleurs* *a* *porter* *devers* *le* *dit* *Seigneur* *Pris*, *pour* *son* *etabliement* *cin-*
quante *six* *sous* *paris*.

Wynalazł kart popudrat *Malenat* *Karola VI* jak dep *Domit* *St. Ayde* w
rozprawie *Aruchowany* 1780. a *St. de* *longuerue* *procytara* *dawne* *Conitium* *Kolon-*
skie na którym wyznawie kart wbronię raskata *Dukowany*.

1397. *Jan* *Guttenberg* unwarany raskajit typografii unowit *js* *w* *tyg* *unyy*.

1423. *Murr* *ucunyy* *Novombor* *nanin*. *Guttenberg* *rapowany* *rozkut* *prad* *unad*
Stazburgski *pruz* *Amu* *J. Seronen* *Thur*, *litery* *przyobrad* *iz* *sz* *zniz* *oreni*, *im* *me*
uem *prst* *iz* *sz* *zniz* *estokue* *oreni*, a *pnyaynnyy* *w* *dawnych* *rezebach* *rytku* *ty*
stare *imz* *Amu* *Thur*.

1399

~ 1399. Guttentberg przybył do Strasburga razem z prasą i prasą
pionową usadowienia typografii w miejscu tablicami druku. Utworzył on pierwszy
w jaki sposób w 1439 r. pierwszy i ulubionym Ditzelren synami jednego z wójcików
dowodzi iż w Epusie był maszynarz, także instrumentar drubarski i w wy-
stąpił służyć manipulowania papieru w formach o Albi profesorskiego wypracowani były
przez Schoefflina wiesz Wydruk typograficzny i Wydruk w dany był 12
i Guttentberg wygrał.

~ 1440. Tokia odnosi epoki wynalazenia papieru do Bartolomeja Schoen, który
w roku tym ~~został~~ odkrył pierwszy obrach.

~ 1444. Jan Guttentberg obciążony długami z powodu wypadków tożonych na
pionową usadowienia wrócił w spotyk z Altmilhem Janem Faustem, który dostarczył
mu fundusze do wyposadzenia i w przedsięwzięcia.

~ 1450. Guttentberg Faust po wnikliwych ustaleniach drukowania charakterami
typograficznymi to jest tablicami druku statami, a pierwszy charakterami ruchu
mimo druku, praci na myślenie odlewania w matrycach metalowych ledy Alfi
bela Kaminiejski. Faust dostarczył fundusze do tego przedsięwzięcia 22 sierpnia
1450 r. to jest pierwszy poczet istotny typografii

~ 1452. Piotr Schoeffler wynalazł pierwszy charakterach rathome lane i abra-
ment wacownicy do drukowania i w ryciły atrament. Faust prawdziwiej mu
wynalazek oddał mu w zamian w roku Epoki karnawarskiej i Albi in fkie bez byci
nie jest dowodzeniem.

~ 1455. Guttentberg przegrał proces przeciwko Faustowi i oddał mu się do wygnania
w roku 13 lat później.

~ 1457 i 14 sierpnia Jan Faust i Piotr Schoeffler dzieje się wydał praco-
sum Codex Książki majorej pierwszy datę druku i literarist any drukiem typografii
Ciebie edytor w ryciły 29 sierpnia 1459. a trzeci 24 sierpnia 1490. Takomny
St Alban naktadali na pierwszy wydanie, Benedyktyni w St. Jacoba na Du-
gę a inni Benedyktyni na trzeci edytor

~ 1459. Ad porażkę służy drubarski Schoeffler ujął w Strasburgu
Por 1459. punkt, dwa-punkt i znak zapytania. Ogoton Rationale Vilhelmi
Durandi w której wstąpił samemu punktacji i w nowych charakterach laicych
rapomoc praconow.

~ 1461. Rapomocione drubarski do Bambergu gdzie ogotono rbiw bajek po
memie, których drukowanie rekonstruowane było w ryci 8° walekcy an roku na
stymym Wójcicki Pfister wydrukował w tym roku Książki Książki Książki
historie rbiw ps i ps neweryt by służy w Ofpicy Guttentberga w Magunij
Charaktery jego maja bardzo wiele podobienstwa z charakterami Guttentberga. Archiwista
Canus ogoton druki wiadomoi new tym drukiem w ryci 8° walekcy 1779.
jest to matry fohat o 110 wiarstach drukowania charakterami Maratowem Głuchym
Kapitalne i samist brojni maja punkt, niema w nim ani kres, ani kres
kres, ani rnak, ani kres, ra katem wie wielke ston obrzyski. To one gube
i dowode niernymozni Artyficy. Am an wypracowany jest w ryci 8° walekcy Faust
przybywa

de Egiptu w miedziym porzedku powroconym przez przedstydionas Ctery historye
o Mloych dziele cypru wymianly se. Jozefa, Daniela, Judyty. Ctery, pozmiostone one sa
atugg allegorycz osmerci, a ramieni idzie Biblia pauperum, która jest wyjednana do
bli drukowaneych do uwytlu tych, którzy niebyly bogaci, niemozli naty catholicki
Biblia. Edycja ta jest jedyn z opisyficznych to jest taka, która uwarlti drukowane
sa robuston.

1462. Fausti Schoeffler otyrili popyng Biblij Mogunickij majza pierwsza idze
pewna z ludzki kt ktot paduzki portat Miliotaja Gerson nauclmha, Memmicy
z Tours do Mogunicy i dal nauclmha jz srtulki typograficzney.

1463. Schoeffler uwyt poraz pierwszy charakteru Krymskuy znawcy pod na-
reuskiem uero wiewem wyprawy Cersona de officiis litoe jest any dzielem zpod rzo-
pas wysrtlym. Nsigarla ta ramiera labie poraz pierwszy niektore wyrazy Gratius
Teger, samego rolu Henrad Scheinheim, Arnolt Mannartz, Mlyk Han odum
Stridmja Austryi wymieci sa z Mogunicy, gdy Elektorat Mogunicki nierzony br-
woyng z rameni srtulki swojej do Wloch. Wiltu przypisywate doborczyctwom
Mardynata Cusa przybycie przemytlnych tych Artystow do Wloch. Ociwdili se omi
nauclmha w bliskich Krymu w Konstancie Subjaco, gdzie przyzici byli przy Mini-
chew Memmich. Tam to wykortateli srtulki wychowanow i otyrili Donaka
bez daty ludzki Laetantiusa charakterami Krymskimi, ktorey dnu uclonowony
rokt 29. paruz, ktorey exemplary niektu uwyt jak 275 jak jz to wybrzyd
z Dedykacyj papiezowi Sylwii IV. przypisany przez Sestupa Allenie w imieniu
drukarzy - Dedykacya ta znawcy sa umieszczone w Tom 5. Wreclluy Komentarze
Nicolaia de Lira nad Biblij.

1466. Jacob Mentel drukowate w Strazburze Biblij Memmichj pierwsza
dziele jako wyortoz pod pras kcy Miasta. Wreclluy potem Cezar Fryderyk 10 nadat
wydawcy przywilej srtulczstwa.

Teger, samego rolu Faust i Schoeffler zrtulki wyprawy Cersona de officiis
jest to srtulki dziele na ktorym jz uwyt imis Fausta.

1467. Mlyk Han obernat poraz pierwszy Wlochz z Artystowictwem na dnu
wie wyrtabioj obrazami Meditaciones Joannis de Turrisemata.

Srtulki drukarska rozprowadzona byla w truch Miastach w Eldwilt, Kolonii
i Arnyje.

Eldwilt mate miasteczko Elektoratu Mogunickiuy rozmawadone Miato don-
kamus przy Miliotaja Sachtomertzy, ktory do bratem Henrychem i Wzjandem
Spryca z Othenburge wydat Vocabularium in 10, ktorey charakterz sa kcy
seme janie uwyt byty przy Gullenburge Catholicorum z 1460.

Mlyk Zell z Hanau namu przypisywate uwyt Kaligraf w Mogunicy nam-
uwyt jz srtulki w pracowni Faust i Schoefflera i rozmawadut ja do Kolonii gdzie
wydrukowate in 4 minori Tradat 1° Augustynade Conzultante Pericorum
Exemplary po p. de la Valliere srtulku z 150 lin. Merman otyrili jz
srtulki charakteru uwyt przy Mlyka Zell.

Wice Wtorub Wlodek Adam znowy domluca hall zych Kozub przywotany zortet
wlenow Subjau do Arzyna pny Kandydata de Turrecronate, gwie ogtent
milychazez w udnym dot. piernpa Ksiarzy rowis azaj, zymy rdnemame
Wtorub a w Kndie potem Komuntar, new pauttonem. Muzony Birtup d'allenie
bnt Konektorom wydana wytkiny wspin iib driet.

Scheinheim i pammast, przyiazyni do lezo, Miasta pnoz Mutomitan
nauk pntna Franiszke de Maximo ramieszabi w ub. pntam i wydmulowab. tam
Cuerona Epistlas famitians Alou wyoty, pnd Meditaciones Joannis de Turrecronate
urzi do nub charakterow nauki przyemmyonyt i ta oca d'lych, Ktaryk urywat.
w Klatzore Subjauz

1468. Artula drukarska raprowadzona byta do Austuryj pny Jintera Zimera
Klony ogtent tam Meditaciones uilla Jem Christi a w Balthinghen pny Paula de
Amersbach ktory wydmulowat i Balthiz Kainitak

Tegoz samyż rotul wrotone byto w Edywie pniore wydana, wytytuł 1° Kly
romnia nad Symotami jest on bez narwisia drukama.

1469. Wendelin de Spira, wynalazł pntany charakter obrzoty, ktory
narwat Wenekim i ktory pntany pomiezano z charakterem Kynstlenn

W Edywie Jucila ogtosrony rotul, rotul wyty poraz, piernony Kustorow.

Tegoz rotul wrotone poraz, piernony Kuzety do Kierania reszyton w Edywie Kom
muntarow Kijfa Krotionych w Kynmie.

Scheinheim i pammast ramieszabi po raz piernony pntmow wydana
Apuleyza i pntmow nuty margensone wydana w Kutyrze Gellurza.

Artula drukarska raprowadzona byta

1° W Wenecyi, gwie Jan de Spira wydmulowat Cierona Epistlas famitians
driet to byto piernonym ogtosronym pny tej drukana ktory samyż rowis pnt
i ta artula zabuta i piernonym wytytm z ped pras Kuitnowe Miaste ktore
20 orlatnich talach K. Wielu ktory w d'lych wytytuł p. de la Serne 201 drukony
pntpis byt ertowak wimny neylepnyto raciwidory.

Primum in adriaca formis impreffit aeneis

Urbe libros Spira genitus de gente Johannes

In reliquis sit quanta, uides, spes teulor habenda

Quum labor hic primum calami superaverit ardens.

2° W Margotanie, gwie Felip de Lavagnia ogtent in 14° Aliraoti delta glo
riosa uirgine. Drukary ten w pntam wydana Klocenny mnis 13 bnt
piernonym ktory artula, typoszafieruz do lezo miaste raprowadent Kly Jus
Ardes i stanparnd in hac urbe primum labor adque inuenter.

Rotul 1469. Prunowuz p. rownez przyntly typoszafieruz uduktory druba
nowi Jan de Spira otrzymat w Senale Wenekies przyntly na lat 5
druktowama tekstow Cierona i pntmowuz.

1470. Albotay Genson zadataduz prasy w Wenecji i wydawni
swym wyspy slopion dactonatonu. Papier Sylvestr II uerit go tytulatem Str. Wojow
dy, a uerony Leoniceu z dijeny byt Krolstorem drukarni iego.

Ulysk Etan uerit w tymie poraz pieruny parenthesis.
Tegoz samygo roku Alnoto Doerren drukarz Krolonsti zamiesit poraz pier
uny liry od gony stronomie w druce i ermo pmedicabilis.
Drukarni zapprowadone tyty:

1° W paryzu wlymachu Sorbony gde Ulysk Gering, i Marin Krantz i kuchat
Treiburger octositi liry Gasparus de pergamo in 4to zburonaja to celony nasti
pne Louistre: primas ece litros, qus hac industria fendit
Etiamorum in terris, aetibus atque suis.

Michael, Ulvaricus, i Martinusque magistri
Hoc impesserunt ac faciunt alios.

Wilhelm Fischer i Wilhelm de la pierre, ktory przywotali lych ardytew, gdy
opusuwny paryz, waki sis pieruny de Ulymus, a dnois de i Barylei, gde zordut 2o
Kronnikow, tny wspolnicy opusuli Sorbony, pmemest drukarnia na Ulysk 1°
Jawota pod znaki zlotey stonca

W Noremberdze gde rneuy pnyemy uole wydan w 1470, jednalare bez wymie
niemia drukowara, oblad jarni uwarahira pieruney drukarna wlym Mueue
Stemyska Dumel, imi Tymberyla Kraustner, imi Antonije Koburger, imi
i hüllera i Krolowia. De la serna przyznat ten rursy i Janari Schenschnuilet
rodem z 6 gde w fcehauch, ktory drukowat Komentary, Janca Gersona naa psalms.

3° W Neustad-

4° W Lotigno, gde i milus de Orfinis przywotat Jana Numeis lina drukarna
Pimmichyo, ktory rzadtu swoj rozporat od wydrukowaniam a druce Leonarda Ari
lina pod tytulatem Kystona wojny tureckij plus Wtichom. Drukarni ten zortawat
w pracowni Guldemberga.

5° W Trevi ktury Kanista papiektuch, w ktaym piewora Kingzka drukowana
lyta, mata Kystona 1° franij, he i ktaym pieworym drukarnem byt Jan Boon and

6° W Meronie, gde wyspta Batrachomognathia Homera ktory druk pny
znawany jest.

7° W Schwiltano, gde pierwepem drukarnami byli Knyzof Bergamus i Jan
Clim 1471. w roku tym wyspta druce pod tytulatem Deus puellarum in 4to pny, ktory
Fija Genson. Na tytulie stoi data 1467. licy wyspta erpi bibliografu zgodet a pynako iz trakuie
jardes x. erpi 10. W piemie to tym uerit poraz pieruny Genson pnylnych charakterow
ktore sam lit, i ktore narwane Krymsliemi, gdyz w Kajuksula nastadawat lity, Kapsel
ne alfabetu Krymsliuy. Kystoi i proporya w nich panujaca tyty przyrny iz uch. pomy
stuch drukarniach przyzdo w Europie.

Jan i Müller i Krolowia znajomy pod narum eluim Kzji, montanus wyposlonak
postypuwanie typpograficne, a restarera, mechanizm prasy.

Wkepe samy Groe wyznalerim charakter godzli w Strazburgu.
Jahle kuch Jan i Mentel rzadce pis iz pieruny w Mueue tym drukowat pnyd w 1474 pnyey,
pieworym wydaniem megalym pnyey jak jest Delict Gracyana wydrukowanay
pnyey

Alexander wydali dresta dei gilurra.

W Manli, gdzie Piotr Adam de Michaelibus ogłosił traktat de maleficiis
pauisajany de wyprawy w podpiecu: Jllu nullus eo scripserat aere prius. Pie
ktory biblografowi utnymywali; cz piempoz w Manli druharniq raprowadret
Georgius i petrus, i pod kłopoty pras wyprty, w 1472. Capitoli di Dante, lez
przytrowe mnyke wyheranie pnciminskwo.

W Mondovi, w Piemontu, gdzie Antoni Maury d' Anvers i Kalkares
Cordier wydali instrukcje confessorionum S. Antonii.

Jeszy w Marchialoisberg gdzie Fryderyk i Weroniy wyprzet poemat
Dante.

W Munster Argov w Kantonie Berlinghim, gdzie Eliaz de Sloufen Kanonik
druhowat dresta Manutzelus potozp roku w 1470. aby ie rbleryi do wyprawa
oztozyny wlymne roku pny Schoeffera, pnyat nauwet oz ubozerone byto
w Wroclawie i w Marwii kalyjak kly w edyzy Schoeffera.

Deventer w Hollandyi przylaera edyzy z edyzy roku lez data epy jest wist
pliny, pny mierownie pwniq ora jest Auditorium Berthoni druhowane
i 1477 pny Richarda paffont i Kolonii.

i 1473. Miasta de kłoty druharskwo raprowadone byto wlym roku z gna
skymie.

1° Bastydona gdzie ogłozono Komendy, i kłotyja Bonnetta nad Kuzgami
Arystotelesas.

2° Buda gdzie Andrij Tlefs wrowany pny, Krola Maucija Korwin a wydrubowat
Kroniky Wyzinske.

3° Tergon, gdzie Gerard de Lew wyprzet legendy de Voramine.

4° Ubrakt gdzie Młotaj Celclae i Gerard de Leemt wydali historyz sdehu
shyruy pnti Comestoris fol. 1481 uwardek, druhowany charakterami, ktore
uznawo raby same, ktorem druhowane rozne dresta by Dady jachoti. dresta
Sgdoniura Apoldarskiey, poemat Claudiana, opowmarin prozerjiny,
Defensorium fidei contra Judaeos, dresta ktac Meerman, nestupnie pny.
znawat druharniq Wawneria Costera.

5° Ulm gdzie Jan Geiner i Rheudlingen wrotit pytne wypramia amydry in
wyni Biblii Tabinskiey i Helwariusa pelaziusa de planiku Culesie Lud fol.

6° Lavingen, gdzie ogłozono traktat S^o Augustyna: de consensu Ewange
listanum byz narwiska druharza.

7° Merceburg w wyprawy Saxonii, w ktorym Lukas Brandys wydali inne
dresta S^o Augustyna liby super questiones Profis.

8° Alort w Straburze Hlandryjs kuni, gdzie Thierry Martens wydali i pod
klych pras wicowiatu nauwscemia pnciminskwo Dyoniuzupa i pny drubowen
by ket wly Lewis d narwiska Kwoja miedaleko Lowani, dresta byz klych
Kuztorow i Signatur.

Lambinet, ktory mdyne rbyat Opini i Maillana i Meermona i Jes
quera

Jesquiersa, ktory umazak Markensara pismopis, ktory zaprowadzil
ortulak drukarski do Belgii ktemu przynalazia rezerwa Janowi z West-
falii sam zostal wity w tym wrogosci przez p. de la Serna.

Martins drukowal w Lowanium w Alott, w Amwers. Wydrukowal on
sto wspotarsnych sobie drukarny stowinajazak o mianowicie, w Alottum kypu-
graficznymi umiwaraki druki a stawnych Aulom.

10° Estinger w Swabii, ktore kromie Jend drukowal eshortacje do sprawnania
Kryz. Jests druki do mionoi naruzis ko kyo drukane, ma przynajomniej
charaktery resp. W rotun nudyprzym wydrukowal z swym naruzitkiem w
temre samon Muscu Monumentu, nad kucy Joba St. Tomaza in Joba.

11° Parma ktore Andrey de portiglia w dalszym tryumfy Petrachy

12° Breruya w panskuni Mendelom ktore Tomasz Bernard i Piotr Villa
byli w dalszym druki Wigelura.

13° St. Merio blisku Lheney, ktore Jan de Rehno drukowal traktat den
skotta nad kucy kucy sinderup.

14° Messyora ktore Henryk Aldyngt kucinier, ktory w kucinieru w dalszym
do kucinieru i rone wydawal druki. Jednym z najprawniejszych bylo Mediale
secundum conclusionem Galorum folio. drukowany w panskuni
Kysta II. jest do any druki kypu a fin pod wgladem pismopisu charakterem
papuru: marce nio.

1474. Jony przynalazia wydokre Cochardoni Radolt ktory drukowal
w Wenezy 1476 w panskuni kucy kucinieru kucinieru kucinieru, kucy Jan
Zeiner umazak in pisk, w 1474 w wnezy Biblia Moralis: w traktacie Alma
Gira piskiniera w druki pod kucinieru de panskuni Ecclesiae in Joba.

1474. wydrukowano pismopisu, pisk, w wnezy a tym kucy kucinieru
pismopisu wydanie druki resp jest bez Taty, kucy sprawned kucy pisk piskiniera
w jest w 1474. wydanie ko bytu wrobon w kucinieru pisk, drukane Aug-
kucy.

Tego samego roku nastypnie Miasta miaty poraz piskiniera drukarnie.

Monastir Panny Maryi u waleko Moguney, ktore kucinieru ogortu Brwi unum
Moguney in 4° Exemplary, resp andree pisk dajz w kucinieru St. Bartlomija
w panskuni.

Lorwin w Brabanty ktore Jan de Westfalii z piskinieru Athen dnuwca
kucinieru u waleko piskinieru drukowal charakterami kucinieru kucinieru
piskinieru w dalszym piskinieru w dalszym jest piskinieru de Craentis nad kucinieru
Wigela. Stawny ten drukarn, rastawny kucinieru kucinieru w dalszym
Magister artis impressorie. On sam w dalszym Lambiretta, w dalszym piskinieru
zaprowadzenia ortulak drukarski do Belgii.

Barrell w Swaycamy ktore Bernard Schickel w dalszym druki pod kucinieru
Sassoni piskiniera, kucinieru kucinieru i kucinieru kucinieru w dalszym piskinieru
w dalszym kucinieru kucinieru kucinieru kucinieru kucinieru kucinieru kucinieru
w dalszym kucinieru kucinieru kucinieru kucinieru kucinieru kucinieru kucinieru

Miarte

147
Miasta, lecz nie tego miewowadnia, qd pr wyplknieb wypania sz bez Dady
Wienka qrie fjs osiwdit Leonard de ~~Ort~~ Alhates, drukowawny wypraw
Wenugi i w padowe.

Comme qrie Antrony de Ordo i wapolnik ujo Dyornius de Paravifino ogto
siti traktat o Appellaryach Antonuq ad S^e Jenuy.

Turyyn qrie drzewy franuwi Jeanin de Pierre i Jun Fabre de dan
gros drukowati brewaty Krymiki

Gemma qrie rlanuwy z Mosawii urobony w Ottomoniim i ichhad de Monaco
poldrybi sz do wypania Summa pisanella.

Savone qrie braufrek Bon Jean Augustyanin wydat druto Pacy-
wra de consolatione philosophis.

Valencia miata, nay piewny drukariny w Hiszpanii raturonera
Alfonso Hernandez z Korduby. Lambert pafmatt wydati sz nay puer-
wyz Ksigarke: Regie i Officium N. P. pu Hiszpaniam in 4°.

Westminster w Anglii qrie Wilhelm Causton Kupidolowystki
drukowati traktat o gnie Trachy a moratizowany pny Jacoba de Cypolis
Sominihana i pnetita drita Paoula le Tebre pod tytatam:

Reueit des Histoires de Troye. Richard Alkins chwiat ordzi
Caustonowi chwiat rapprowadzenia drubi drukarskiej do Anglii, lecz mu
ja pnywurout Middleton w rozprawie o poroqlen typpografii w Anglii
drukowaney w 1735 in 4°

1475. Wydrukowana potaty miewadono qrie Sakala Synodalia Domini
Rudolphi Episcopi Vratislaviensis in 4to w Ktorzby ramie wypana wotata poraz puer-
wyz Modlitwa panska pu polsku porostorona w 1572. w bychre Sakubach.

w rolu tym rapprowadzone puerone charaktery Hebrajskie do drita pnetia
de Nigris pmetata dydom ogtonowany w Erlingen.

Jegoz samuz rolu rapprowadzone byty drukarnie do Lubeki, qrie Luban
de Brandis de Schafo poruwnany Miasto z Merseburg wydrukowati dwidim-
lum Novitiorum in fit. ryzinami rad dnie.

Do Blaunburgen Wistemburgskim qrie Conrad Maner wydrukowati
dritte Alberta Von Eyb nad Kwestya enli ertowitk pominiem sz renie.

Do Burgwoff qrie Jan de Cluse wydat traktat de Apponitionibus by
narwisza drukarney

Do pibna w Lubach, qrie metitor wypania wyoty bez narwisza dm
lema.

Miasta Wtostue litor poraz puenoy pocynty wypania byty
Cassole qrie Jan Tabry franuiz ogtonit ryzia duryfok poyawone

pro Libana pentaliona
U. S. b. l. i. p. f. a. r. i. l. e. p. r. e. s. s. i. o. n. i. s. t. a. t. u. s. p. r. o. s. p. e. r. a. M. u. n. d. a. n. i. s. t. e. l. o. r. y
numerat

minemat, et dicitur drouwane byto w Cassel u Jlandry a dno w Cassel Mem
rab, lez minemami la ribit d'olita adni la chona, drouwane 1° in Etabz, robit
wrysknie swe wyprawy poprudni i nastepnie w potonach 2° w ogonit 1474 w tych
drouwach drouwane drouwane pod dyroluga, lez, samyze poudalione, gestre pod
brenstewem, areby wrotem nastepnym ony p'is uca; zasty zabrai lez wrony myra
boda do Jlandry bez do minem. - Cassel w potonach gest wice podobny ony
sam wronom lemi wyprawy, Sin Carollarem Oppudo impusa potonami
na wole księzki.

Pieve di Sacco w panstwie Wenecjum qwie Rabbini Mesulem Kossi
wydat d'icte retrayctie pod tytulam Archa Turin.

Cagli medaletto drouwane, qwie Robert de Tarno i Bernardyn del Benzano
drouwane wli minem d'icte a Maffejurra o smierci Astyjanata in 4°.

Mordena qwie Jan Courter z Krampidony wydat Virgiliama.

Powra qwie drouwane grammalyk Jana Sulpijura de Venetiam

plawenya qwie Jan de Terralyz wdem i Cremony wydat bibliotaimstyz

Reggio w Kalabry, qwie pierny drouwane, byd Abraham syn Garkona ogonit

Womental, retraycti Rubina Pachi nad poudalione.

Barcelona w Kizprami wydata pierny edyca, w tymre rolu, edyca
le byt halitat o epidemiac i pomietu morowem Stomacrony na Kalalon.

Sti dyalog wiella.

Prosper Marchand cyluie d'icte drouwane w Barcelonie w 1473

per wygalle wykrywa, lez rolu cyfry matery 1493.

Piernym drouwane Kralowstym jest boruq'piera Joannis de Turc-

eremita Cardinalis 1° d'icte wulgantiz noncupati explanalis in

psaltonium finit Cracis impusa. - D'icte le opusat pierny Caffi ne

attuz nuz kabiez partzera, drouwane byt minem d'icte i 16° pierny

Gintora Zimera, Klor, j'urubere, nierniad stately drouwane w Kralowie

w 1475, wyoty Szaluta Synodalia Domini Rudolphi Episcopi Vra-

tiawensis, Klor, ramiperona jest matelwa panchol, d'icte drouwane

sto wjerzylem potestim. D'icte le drouwane w Krowetawie lemi wyprawy i

Due una cum statulis Anor. petri et Rudolphi Eporum Vrat: pro laude

Dei communique utilitates Cleri in alma urbe Vrat: per C. Elyan

Collegiate e. s. Cracis ibidem Succentorem. Impressas et feliciter consu-

mata sunt A. D. 1475. nona vero die mensis Octobris Art leus Dro. -

Statuta le wyoty pentome w 1512.

w 1476. Statuta Rudolphi drouwane w Wrony Kalondan, i Kultura in fol 32 an.

jest to nuzdawni d'icte minem tytul od d'ictoni ad sextu.

Impressya Statuta urgie florentin w d'icte i liter porq'flawnyh
Klor piern min matowano i Kolorowano ad r'iki.

Grammatyka Lascuissa w 1476 byta piernym d'icte w Murze
lami p'ia drouwane parawiano in 4° cattowiaj po p'ielu drouwane
H. Conteney minemat i pierny Klor, byt Thomas in
2 vol. fol. ogonny w Floreny w 1488 rastarawem Demetriu p'adale
Kondlase

Halles kond-lasari Demelnyuwa rudy, druto lo jak widriemy wypte w lat 10 po grammalye lascanissa.

Teyz samygo roku rade kono druharnie

1° w Amwos, gdzie Thierry r Allost druhawat Thesaurus pauperum in fol.
2° w Bruzes gdzie Colant mansion ogotit piernozie kiazki bez daty; but lo trawat / vocalissa o upadku ranyet mpreryni Robert in fol. r uelkamichara klerami Golyzhuem. pnypijya. ~~in~~ w cressniyre wypania, ktore wniemano in imbront byty w Bruzes w r 1472; 1473. jalote. Laudetur omnijp lens pnyforone w Katalogu bildi Harleja. pnystowia feloro jaw o klorzech maw. Dipei X. Merayan, lez wypania te su bez daty a pnyto w dowol. nyk epokach mepersonie byt moza.

3° w Brusselli gdzie piernozym drictem wywzuelo wanyu pnyz daty jest Arnoldi Geithovent Gnotocotilos seu speculum conscientiarum in fol. charaktrora Golyzhuem. kursywa, tudyngy do wypania sta stromen i pot qren kiter, druto 16 800 stromni majaze (magnus est in Bibliotheca Wodens pnyz w Tajle

Katalogu p. Provenna rauriera drictu druhowanu w Brusselli r 1474. se to kornitie 1° Jana Chrivot. in 4° lez r dajje sig iz w Katalogu sem popetmory pnyz oty hypografirny gdzie pterono 4 ra 6 gery, r nane se kornitie r r 1476. a ni r r 1474.

4° w Rostocku w mifrey Sazonii, gdzie wypane byty Laalandiura
5° w Cagli w kotosuch, gdzie drudyt jest Robert de Sano i Bernardy w Burgam.

6° w padwie, gdzie onadt Antoni Carcano a mryotanu

7° w plottianu niwaleku rworony, gdzie pnyocently Zyletti. pnyz Antypharyny, wydati drictu pnytrarki pnyz tykutem Dyleti huomini fa-mosi in 4°

8° w Imydenie, gdzie Herman r Hindelcip druhowat de obiter pnyer Simonis libellus in 4°

9° w Nacionie w Lyonie Barttony Burger r bozalecy; r nuleomety fa-mitii Ranya miaste mifflejaray niwaleku Augustyanow pnywadrit Nit-helma Regis i umiescit wntasanyu Donn. Nithem Regis ogotit de legend. pnyz de d'or agini 18 kureto 1476.

1477. Tostnik, maw Timi qvera r ylowat piernore obrazki na mudi na gtab i ramescit je w drude pnyz tykutem Monte di die.

Miaste nastepne, litor otrymaty byty druharnie
Amoynt gdzie onadt Jan de la Thour.

Pessaro, gdzie pnyernozym druharnem byt syn Rabina Herun.

Ascoli gdzie onadt Wilhelm de Simis, ~~gdzie~~ pnywadrit
Lucca gdzie Bartelimi de civitah ogotit 12 maja krunfy Petrarchy
Palermo w Sycylii doleq pnyz byt Andry de Normania.

Delft w Holandyi za staraniem Jacoba Eten.
Gotwa przez Gerarda Leeu, który drukował pro flamenckie listy i ewangelie
Brewilla w Hiszpanii przez Antoniego Mattinez de la Tella. Bartholomeu
Segura i Alfonso Del Puerto
r 1478. wyprawy w wenecki pierwszy raz w formie in 2° pod tytułem Dux
uale seu liber precum.

Castorum in wtoruach druga księzka ordoibuz yunani en Taille-Deux
jest to geografja Ptolomeusza.

Drukarnie powstaly:

W Eichskadt w Frankonii gdzie i duhat Aelzer zaprowadził sztuka drukar
stwa i drukował charakterami swymi bez wymiennosci z rymmami wostieners

W Colle w parafii florenckim za staraniem Jana Medemblich pierwsza

W Lorenza w Wroclawie Neapolitanum przez Orlawiana Salamoniussa de
Manfredona.

W Genewie przez Adams Stein haver de Schwinforda.

W Chubis we francyi przez pierre le Rouge który ogłosił księzka Dobrych
Obyrazow in folio

W Sorcht w Szwabii gdzie Leonard Arctin drukował Niemcy Gyrachusa i sto
kizena.

W madechouaz niewiadome jest narwiszko pierwszego drukarza

r 1479. Miasta ktore w tym roku zatorzły drukarnie są:

Murzburg w Frankonii gdzie Stefan Dold, Georges Dupes i Jan Becken.

Maab drukowali bozarium Herbispotense.

Swoll. w Holandyi za staraniem Jana de Wothoe.

Nimegue w tym samym czasie przez Jana i Wolffala

Witkers, gdzie pierwszym jest narwiszko pierwszego drukarza.

Wignerot w Piemonie za staraniem francuska Jacoba de Prubeis.

Fusculano niedaleko Bresija przez Gabriela puotra Farrisina. w Futurze

w Hiszpanii p. Joannem Theutonum.

Seborga w Wroclawie tralemuyi bez narwiszka drukarza gdzie alch. w tym roku wy
szły Konstitutions Synodales.

r 1480. Jan z Westwalia ogłosił w tym roku 1° w naszym piattemy listy
jaki pierwszy księzka zwana w formie in 18°

Tajny kamuyi robu drukarnia zaprowadzona została do Aulenburga
bez narwiszka drukarza.

Przymysem znajomym Agm drukarni w tym czasie był Jan Waldener
który wydrukował w 1583. Speculum humane saluationis in 2°

Do Oudenarde w flandryi za staraniem Jana Pepara cudy Keisera
który ogłosił 50. Karan Hermannii de petra nad modlitwa panaty in folio
Do Hapselt niedaleko Lodivim.

Do

Do Nonantole niwalsko mowony przez braci Jozego i Anselma de Muschi-
nis.

Do Abbie, gdzie drukowano bierdady i narwischa drukana historya Fryderyka
i list Enayra Sylwii rade remuris amoris.

Do Trynli przez Jozefa z flandryi, ktory wydrukowal tractat Platina de
honesta voluptate.

Do Caen przez Jacoba Duranda i Gilles Quijone Quijone ktory wydal
Horayura in 4°.

Do St. Alban w Anglii gdzie wydana byla historya
Do Londynu przez Jana Letton.

r. 1481. Ogłoszenie i Moratu Wirtzburskiego pierwszy kriegli majquy dabo
w ktorym poraz pierwszy w Niemczech zamieszczano ~~zadawano~~ ryciny namalowa
w tym samym epoce Baccio Baldini wydoskonalil kowynalarek na
Wtoruk w dwóch obrzaskach rylowanych do Egiptu Janta.

Miasta ktore woweras mialy zaprowadzone poraz pierwszy drukarnie z
Lipsk przez Marka Brand, w ktorym drukowal Glosse nad Apokalipsa
Lignitza; jednatura wielu bibliografow uwaza dach r. 1487. potozona nadga-
lozu francuska Hermana drukowanym w diegnij ra portozone.

Curach niwalsko Wirtembergu przez Konrada Fynes.

Mons Monachorum w biskupstwie Bambergu przez Jana Sene seneschmitt

Prubeus Mons Klooster Opactwa Cluny przez Wirtzburga wact Salom-
nika.

Vienne we francyi bez narwischa drukana.

Casal w Montferracie przez Wilhelma de Lunepa Nova, ktory oglosil
Horidy Quidiana.

Orbin bez narwischa drukana, Wobona byla wydane w tymre roku
Luten Philelpa in 4°.

r. 1482. Erhart Raadtt drukowal wstug powrotnego rmmemania
primum do ruzad Euklidesa charakterami rto temi. On pierwszy zamie-
scil wlo druto pierwsze filozofy Geometryczne.

W puznym wydaniu Geografii Ptolomusza Leonard Holt a Mlomu
wydoskonalil postai lurb Alabaud.

Drukarnie powrotaty.

W Erfurcie przez Pawla Widor de Hotnbach, ktory wydrukowal Lubrei
questiones.

W Memmingen przez Alberta Kunne de Duderstend ktory wydal
fasciculus temporum.

W passau w Bawarii gdzie drukarnie zaprowadzil Konrad Sachel o
Benedykt a Mayr.

W Reumtlingen przez Jana Oldmana ktory poriadamy sum-
ma piscam in folio.

W Wroclawiu

W Wiedniu w Austrii bez narwiszka drukana
W Akwita w Krolestwie Neapolitanckim przez Adama Rotwiel ktory drukowal
tam zyma Plutarcha.

W Burgos w Hiszpanii przez Fryderyka de Bale.

W Sewilli przez Alonsa del Puerto.

W Hall bez narwiszka drukana; ten Dala penero wydana w Szwecji
w tym miejscu niwdajesi byz pewna.

W promontous przez dora Guerin, ktory wydrukowal dictionales
sapiensis przez Arybrishu Guy de Roze. Druko wydlowan jest
przez Lait w igi index librorum.

r 1483. Juniore przez typografum rozmowadrona byty.

W Sztokholmie przez Jana Finell ktory wydrukowal diction Dialogus
creaturarum moralisalus w 4°.

W Magdeburgu przez Alberta Rawenslein, Joachuma Westwal.

W Gandawie przez Arunda de Keysera wsi Arnolda Ceram.

W Schiedam gdzie wyprut Romans Kawalera de libris bez narwiszka dm.
kana.

W Hartemie przez Jana Andriesona.

W ~~Sepur~~ w Prampanii przez Wilhelma de Roze ktory wydal bawia
rium diocesanum.

W Sepur przez Henrika Henry Henrii

W Turynie w Włoszech przez Dwoit drukarzy florenckich przez Lawrence
i Arnolda, ktory wydali Consilia Francis de Accolis.

r 1482. Strata ktore oglosily pierwsze wydana byty.

Wurtemberg w Rechar. przez Jana a Saeraw, ktory drukowal traktat
Alberta W. nad eucharystya.

Reines przez Piotra Belleescudée; Josses.

Loudebae w Breclanii, gdzie Robin Touquet oglosil Don Pierre
Ottamery przez Antoniego Neyret, ktory drukowal Romans Brandyna

Fr. w Flandryi.

Sienne przez Henrika de Colonia, Lubana de Martinis, ktory
drukowal Komentarz Paul de Castro nad kodezem

Sonino w Blihorii Cremony przez Rydow Joruaa Salomona przez
la Nathana Sonynasa.

Novi w panstwie Gornemskim, gdzie drukowal Giasgongus same
umrony, wydal Summam Baptistavianam.

r 1483. Nowstaly drukarnie:

W Heidelbergu bez narwiszka drukana, gdzie wydrukowano ka-
reina Hagona Dupre fot.

W Kalesbonu

W Pralibonie przez Jana Senseschmidta, Jana Beckenb... 20
 W Verceil w piemonie przez Jacoba Suiguo.
 W pescia w Toskani przez Franciska Pennus.
 W Wornie miedalio wrencji przez Gerarda de Lisa, ktory drukowal
 Grammatyke Meliotaja Perrot.
 W staragocie przez Pawla Hurus z Konstantyni.
 W Sorye bez narwisza drukana.
 W Burgos, gdzie Fryderyk de Bale wydrukowal Grammatyke Andreja
 Gubketa.
 W Salamancie bez narwisza drukana.
 W Xeryca bez narwisza drukana.
 W Salins przez Jana Despres i Benedykta Bigot i Klaudyjusa
 Deaudrant.

1486. Drukarne rozmowadzone byly:

W Kiewie w Danii przez Stefana Arund.
 W Munster w Westfalii przez Jana Limburg, ktory drukowal ju
 czyj ławnika Rudolfa Langera.
 W Bernie Morawii bez narwisza drukana.
 W Abbeville we francji przez Jana Dupre i Piotra Gerarda, ktory
 wydal druku St Augustyna o Mesius Borum Tot. in fol.
 W Chivaspio w piemonie przez Jacoba Suigo, ktory drukowal
 Summam Angeham, Angehi de Clavario.
 W Cassal Maggiore w biskupstwie parmy przez Lyda Sonynales
 ktory wydal Kharles Hebruyelz Macharov.
 W Voyehare w biskupstwie Padwy przez Jacoba de St. Maraire
 ktory wydal Komentarz Alexandri Ab Immoła nad Bartelem.
 W Toledo w Hiszpanii przez Jana Wasquez.

1487. Wyrukt pierwszy Morat Kralowstwi w Drukarstwie ju
 tra Schoeffera w Mogunui 1487. Knaidnie ps w Bibliotece Adlarsmi
 Swowpnyj drukowany rozkaz Jana Brorowpnyj Biskupa Kralow
 sluzo. Morat wyruktety Moraty Kralowstwi w 1494 - i 1493 ktory
 pierwszy jest in folo - drugi in 4° Edwardy Morat Kralowstwi jest
 in folo r 1575. przez Hallera. Inzty Morat wyrukt more przed
 1575 more po tym roku, ale nierawdnie przed r 1577. Inzty Morat
 dla podroznych in 4° r v. Sudny Morat drukowany
 w Wenecji Korsem i Kichata Wekter a Rymnanow r 1539 w Kriepa
 w Sierpmui. W wieku 17 Karat wprawadzi w porzeczne
 urzwanu.

Wypisali Romanum, a pnie; drukawani Moratow et de Dyce.
rej. Kralow pnie orlas uclai musiaty.

Wypisali Doukarska gramota a porax purnory w Miodlach nastymu
w Rouen pnie Wolhelma de Talleur, ktory wydat re sworch
pnie Moniki Normundalie.

W Besanion pnie Jana Conlet ktory oglosil w tym miesie formularz
krolow Landiniage.

W Hajecie pnie Niemca Andrija Kryskaga.

W Muraji pnie Jana de Poca ktory wydat subrowat hispanie
history w pnie matym miesie Arragonii, podtyz Campaniez
gdzie wyprta kielka dydan ksiarzy Hebrajskich

w 1488. Michal Topie de pny mont drukowat w dygonie
pnie wazy ksiarzy w ktory wyprawy we francji po raz pierwszy
pny na drzewie.

Miasta ktorym miaty rektorow drukarni w tym roku s.

Wittenberga bez narwisza drupana

Jakura gdzie Niemcu Jan Major wydat pnie wiece Stumaru
nie po francuzku ksiarzy o nastadowaniu Kryskasa. Wypisali
nie innych edycji. Majora jst w jzyku Hiszpanstium, w
naprowadzie wielu bibliografow jakoby de Terna, i; drukowat w
Golonie w Hiszpanii, lez wiaromni o Stumarcinich ksiarzy o nastawie
wami Kryskasa pnie p Barbier, neperitauria rzdny wafplawni
i; drette te drukowane byte w Tuluzie w 1488.

w 1489. Lukian Antoni Junta osiadl w Menezi i; byt szejem
stawnym drukarzem narwisza. Najznakomiti byli Filip i; Ber-
nard Juntauri, ktory w jenu oglosili wielki luty drat w 1515 r.

1519. Widman, Crachetoffen zjawili dykt. swadali luty w Arabstium
pnie jakoby dotad maja.

W tym roku nastym miasta naprowadzy drukarnie
Konstantyna w Niemczech j; druce s; mienemey z; w; ksiarzy pnie pnie
tem dwoy Kochantowri majora dotk 1489 jst rnystrz.

Hagenau pnie Homyka Fran.

Wittenberga w Cechach pnie Merina de Tioznowa, ktory dru-
kowat biblię w jzyku Czechim.

Wypisali Bifalbo we Wotoprah, gdzie wydrukowane by narwisza
Drukarna pnie bykulum Terovius honoratus de centum mitorum
generibus.

genibus in 8vo.

Gravisa per nunciata Dubana

Tarragona w Hiszpanii per nunciata Dubana

derida gdzie niernajomy drukarz ogłosił Komentary, Pedro de Castrovot
nad historię naturalną Arystotelesa.

S^t. Cucufate Klantow, wydawca Parallony w Katalonii.

Lisbona przez Samuela Sorba i Rabena Eläerer który wydał
Komentary, Nachmanidusa nad pentateuchem.

r 1490. Drukary Niemiec Helman wypracował charakter
typograficzny nazwany la Balade.

W psalteru drukowanym przez Schoeffera samu perono pora
pisany nuty piętnego spiewu.

Tęż samego roku zatorzone prasy drukarskie rotaty
w Ingolstadtzie przez Jana Kacheloffena który drukował Proza
nie poety Jakoba Roehera.

W Orleanie przez Marcja Viviana który wydał *Stemmae
Manipuli curatorum in 4to*

W portlepisio niedaleko Wenecyi przez Bartolomija Hannusa

W Kapui per nunciata dubana

W Zamora w Hiszpanii per nunciata Dubana, gdzie ja drukar
w roku tym wydane rotaty Ewangelii po Hiszpansku.

r 1491. W roku tym Justopetke Tied cypr Schwicbol Tied
Teyl albo Teyel wydrukował w Kralowii przez Kriqzby Ste arar
skis Ochoich S^t. Jana Damascena to jest zbiór spiewów na 8^{miu} roz.
mających oryginalnie po grecku o około r 1750 pisany, tytuł osmiu
głoszka cypr. Ochoicha jest następujący: S. Bohom porzymaiat
Kia Osmiogłosnik Tworenie prepodobnego Ocia naszeho Joana
Damaskyna so sturby na Hospody worwach i rano so stichiri
ich, poiem stichiri woskresnye sedm i powtoraiem jedyow i
asnye im at w minei stichiri, poiem na stichiri woskresnye
nasrest i minei cretery asrestyt welikiji swiaty, poiem woskre-
snye nasrest i swiatomu srest, stich glosa Ar. pro potstau Bogini
rany na fis osmiogłosnik, dritowulebnuz Oyea ranyz Jana Damaskina,
i kuzporami i jutrniz, zlanlyporami, a spiewamy antyfon o zmartwych-
wstaniu III powtanajaz jedne, a kuzi je ranyz w minei sin moeno
logio / to spiewamy antyfony w liorbie, antyfony woskresnye sw a w
minei orty, Pechi raso synodale / Wellut swyto W. Swyty / spiewamy
srezy

sui antyfon woskresnych i Angliemu sicut. Antyfone pierwsi pęgi form A.
czyli A / Alpha / Na koncu księgi stoi pod herbem, Miasta Kralowca dokon-
czana byt sia kniha we wielikom gradie w Kralowie przy dworzanie
wielikaho Korolia polskaho Karimira i dokonierana byt męsz-
craminom Kralowstlim i swantopottom Sott iz Niemiec Memiechaho
rode Frank i Shonuzasia po boziem narareniu erfornateat siet
dewietdiesiat naliczo fol. Księgiz 84 kark.

W tym samym 1491. wydany byt Crasostouru do jekt Kęzga
godzin Kanoniernych / Khorologium horariumo czyli libet horarius
Canonicarum horarum

Jan Froberius ródem z Frankonii uczył w Baryli, nabył inellur
wystopi ródobcy wybow i drukowania Autorow Kłasyjnych łamiełuch
Wtule mniemato, iż on wprowadził charakter i drukarki do drukarni
i swaycarskuch i Niemiełuch.

Drukarnia rozprowadzona byta
Do Hamburga przez Jana i Tomasza Brochart, ktory wydrukował:
Laudes Virginis in 4°

Do Dijonu przez Justina Mettinger, ktory ogłosił przytulęi Sakonu
de Citeaux in 4°

Do Angulem, bez naruziska drukarna

Do Norano przez Henryka de Colonia; Henryka i Harlema
ktory wydali druto prawidze pawta Turrylyna.

1492. Szkuła typograficzna rozprowadzona byta,

Do Benna w Sadorii bez naruziska drukarna, gdzie wydane byto
psalterium Virginis.

Do Alby w Montferracie, gdzie wyrtu doctriinale Alexandri
de villa Dei fol.

Do Leyna w Portugali przez Abraama syna Samuela Dortas
ktory drukował wredki księgi hebrejskuch, a mianowicie wrotku
tytu komentary Gersona nad przytobisiami Salomona.

1493. Drukarnie rozprowadzone byty

W Kopenhadze, gdzie Gottfried de Gemen drukował Gramma-
tykę łamiełuch, in 4°

W Genyburgu, gdzie Michiam peccator wydali komentary,
S^o Konowentary nad 4° me Kędziami Sębeney.

W Lunenburgu gdzie Jan Lucas wydali o nastawianiu
Chrystura.

W Nantes przez Wilhelma Larcher ktorego prasy rozporowu-
chwały druto Jana i Meschiot pod dyktamem skulary panujacych.

W. Mattem miasteczku de Cluny przez Alchata Wensler u Barylei
 r 1494. Aldus Manutius witalony w Bassano osiadł w Wenecyi
 i podniósł sztukę drubarstwa poprawioną i wykwornocią swych wydań.
 Wydanie Musseura po grecku. potaunie w 4° ukońcił za wydanie rleś
 roku. Jednakiż Cressenna uniema bliskim do prawdy podobieństwem
 iż grammatyka de Scaripa hitony druk ukończony był ostatniysz Lutego
 1494 jest pierwszym drukiem wyrytym Alda Manutiusia.

W jednym byłto musie Cpenheim rektoron, zostata drubarnia
 w tym roku. Bytorono u nim bez narwischa drubana dialog apelo
 gityny Witanda Wirt.

Francysk de Alona w Wenecyi zaprowadził libary Kapitulne w edy
 cyi Antologii greckiej.

r 1495. Josse Badius z przydomkiem Ascensius zladepoz był
 urodzony w miastym Miasteczku Aech niedaleko Brudelli, pracowniowy
 długi czas jako Korkitor w drubarni Freschela w Lyonie i posłubiwszy
 iże corkę osiadł w paryżu, odnarył się krytoricą i mniestwem wydan
 tione pracy iże wstawity, melum Ascensianum. Pierwszym drukiem
 jako reży drubarni wyryto było philobiblion cygi traktat o mitoi
~~Wiggen~~ Kniżka przez Alchanta Bury Postupca Duchaniskiej wlan
 gii i palorygela Umwonygela Defortkuey. Badius swot na wysup
 z ^{Aldem Manutiusium} ~~rektoron~~ gity ten posunął talenta wydanom autorom greckim
 Badius oddał się wypanem Autorow tainstreb.

Winielli unieperon w psattenu Daurda rjauity się po narpuony
 jako ordoty Kniżki.

Pracy rektoron były w Schoenhove w Hollandyi, bez narwischa Am
 nana na granarum Utrubkum ~~Wit~~

W Treisingen przez Jana Schaefflera. — W Lymoge przez Jana
 Berton hitony wydał Brunan, lex Miarda. — W Corti w Romani
 przez Benonnia rhedes ani z parmy Guarina de Gaaninis i J. J.
 de Benedictis. Wydali oni traktat Alchotaja Terretti de elegantia
 lingue latine — W Scandiane przez Peregryno de pasqualibus
 hitony ogtont hitony Appiana — W Walladotid u Kirpenn
 bez narwischa drubaru.

r 1496. Wyryty Statuta Karimier za W. obrazkiem Jana Ot
 bradta bez narwischa drubana — ludyż, Statuta provincialia hoi
 Provinia Guernensii pornan. Bratislav. Cracov. ceteris et singulis
 episcopatibus sub archiepiscopatu contentis valentia auctoritate
 apostolica edita, ut clare patet, et bullis summorum pontificum hinc insertis.

Romany bez masy i drabana

Drabana ratoru byty: w Offenburge w Szwabii bez narwiska drabana, qui wytyt sermones Roberti de Seis - w prorens me francji pny Wilhelma Faverrera, który wytyt pnyepny d'akuy. cawri 4° - w Tours pny, blawija Latherona drabana rnye Sr Marina in fol. - w Barce nudaletu Brossia pny, Star. Gersona, który drabowat modlitwy Hebrayskie - w parr. pelunie pny, Arnolda Wilhelma de Brocario, który drabowat Komentary nad ekonomikami Arystotelesu pny, pnytre de Castro. volle in fol. - w Grenadzie pny, Niemia Mainarda Ungut który wydrabowat traktat pnyepny Xymenesu de wile Christiane

r 1497. Drabania ratoru byta w dwach miastach w Arignon i w Carmagnole w Piemonie. pierwszy ratoru Mikulczy Lepe - Martine drabara drugu miastu que rny. dane byty drute theologiczne Jacini Tiborne jest niewiadome.

r 1498. Drabania ratoru byta w Tübingen pny, Jane Ottmar, który wytyt Komentary nad pierwszy Kuzu sentency

r 1499. pierwszy drabarzami byty w Treguier Jan Casner w Marklowe Montferrat w Katalonii - Jan Lucetner który wytyt Mypale benedictinum - w Madrycie pierwszy drabowiana byta in fol. historya Ferdynanda i Krolowey Grabeli bez narwiska drabana.

r 1500. w Krakowie ratoru drabania Jan Haller, wnotrze w rolu tym, nubił sam jeden Kuzjarem w Krakowie i J. Katuski w drute pnyepny biblot. prawy. wypany p J. Muzke w pnyepny utrymanie Jan Haller miał drabowanie w r 1485 Abta Adoli Radwialie me pnyepny 90 pnyepny jak pny. rohem 1501 Dwach Moratow Kra. lewulub z r. 1494/5 okazyne pny se Jan Haller na lornu 15 wieku miał handel Kuzjarski, dy Moraty se ra pnyepnyjem Kuzjarska Fryderyka Gajulloneryha swem maledem wytyt - Kuzjarem Bibliopola narwat pny ne Morale Krakowstwu w r 1501 wypany a w ugoda r 1514 zimemni Kuzjarsami, tak go mianuję Abta Radwialie, w r 1510. Kupit papirne a pnyepny Schilling. pnyepnyca Jeremu Gysper a Kullingen, który był papirnicem i ratorem rglodul. mliem Kart.

W Monachium pny, Jane Schotsrotu w Tominiu pny, Konrada Baumgarten.

Który drukował królowa Augusta i Tomonca plus Hervey Waldman
w Spfortzheim w Szwabii pny, Tomarra Anselmus, który wydał Stowach
Jana Alkenstiga w Perpignan we Francji pny, Jana Rosenbacha
z Heidenburgu drukarza, brwiara Calesie Etlersis

w Gaim per narwiska drukarza, iestli min nie jest Piotr Daguin
r 1501. Aldus Manutius wynalazł charakter, wstąpił w Paryżu zaprowadził
tym czasem Jodrus Radrius Ascensius zamieszkały w Paryżu zaprowadził
pierwszy drukarnię francuskie charakteru Brymski, który później stał
się najwzrostszym w całej Europie.

r 1502. Nardynat Dymenus rozpoczął wydawanie swej biblii pol-
głotki, którego druk ukomponowany był w 1517 jest to pierwszy z poliglott
który był jawnie foo-exemp. jest w Ewol i w 4 językach

r 1503. Kasper Hochfeder miał drukarnię w Kralowice która
dawała aż do r 1505.

Prignot ornara zurellim podobieństwem do prawdy ode ten zadate, emierci
Schoeffers prawdziwego wynalazcy sztuki drukarskiej.

r 1506. Jan Amerbach drukarz w Bazylejczy powziął zamiar swy
drukowania zbroni Gion Morisda i poradził do J. Augustyna.

r 1507. Drukarz Gilles Gourmont ogłosił pierwszy we Francji Krag-
ny Chevalierami Grubiem jest to zbroni in 4° ronych dzieł, jak to pny
Storia 7 myśniu, schemi stoła Pitagorasa, poemat Teulida.

r 1508. Joes Wikigis stał radowania narwiska i pierwszymi Gut-
tenbergu zaczął wnieść promiły na cześć jego na dziedzinie Kolegium
Moguntynie z tem napisem: Joanni Gutenbergensi Moguntino
qui primus omnium litteras Aera imprimendas invenit,
hac arte de orbe toto bene merenti Joes Wikigis hoc sacrum pro
monimento posuit 1508.

r 1509. Henryk Stefan wydał psalter, w którym tekst podziałony
został po raz pierwszy na wersy

r 1510. Hieronim Wiltoni z Sleska z Miasteczka Liebenhart
był księżarzem w Wiedniu i w r 1509, wydał psalter z Krosna mistrza Nauk
wywołanych panagiryki na 4° wstawione Krola Wojewodzie; 1° sta-
nistawa Biskupa Kralowstwie w oparciu Kaminolim le pierwszy w Wiedniu
drukarna Jana Winterburgera wykonał r 1509. a r 1510. miał już
swoją drukarnię w Wiedniu, za pierwszy druk Wiedenski powyciucie Denis
druktu Jana ze Skobnicy parvulus historie naturalis. Morunek Moris-
ki tej z polski udawałm a Onet polski i herb Ukzalienna. w r 1510
Heronim Wreol wniósł w Wiedniu w oparciu z Janem Singreniuprem
która krawala do r 1514. a r 1515 drukował sam Wreol i drukow
jezu

cego w tym czasie staraniem jego w Taszlu w Krolstwie Polskim, w roku 1517 lub 1518
Hieronim Wiator niemiata drukarni w Krakowie. Do r. 1533 drukowal, a
drugi Wiatorowski ad lat do r. 1546 drukowal w samym Krakowie umiast
r. 1547. Znowu w miata drukarnia do r. 1547 do r. 1550.

r. 1511. pierwszy druk floyana Ungler a datuje do r. 1511. drukowal
wiele dla Jana Hallera, katem drukarni, ktemy miniat tak czysto miezka.
wie swize jak Ungler. w r. 1514. floyan Ungler i Wolfgang Lem, miat
wypisany drukarni w domu Jana Hallera, ktora trwata do r. 1520. umiast
floyan Ungler w r. 1535 a more r. 1536. oddal drukowata znowu do r. 1542.

r. 1512. Wolfgang Lem i Kwafenhofen, byt napred rawniadowca
drukarni Hallerowskiej, jako ktory, dostal si z Strazburga r. 1512. wysta-
pil roffinyony Jana Hallera i drukowal z floyanem Unglerem 1513
i 1514. w najczesniej natutowem Jana Hallera. Druki tey w Tasze
u nielki i nielki, w roornilich partzera jak do r. 1516. W Altdach
aloki Radieckich Krakowstuch minnowany on jorow r. 1534. druka
now.

March Sranfberger byt w poroytm Kruganem i to nielbandu
bozalynt. Druki pierwszy tey datuje partzera do r. 1511. ale znowu do r.
Norembergski druk tey do r. 1511, qwie narwany jest Kruganem Krakow.
slim, jest to druzo adyga, ktichata krowstawycka Congestum logicum
pny, Jana Weisenburger. March Sranfberger byt pierwszym ktory w
Polsce grubie drukowal ksiapki, lubo w r. 1511. w r. 1511. w r. 1511. w r. 1511.

r. 1513. Teodorik Martens w dowamium oystont dialoz don-
garka in 1513 ktorym wytamny prapio cum gratia et privilegio, jest to
puniore drute majore wromianki, o przywilejuna drukowaniu. przywilej
ten udrilony byt Martensowi pny cesarra i Maxymiliana.

r. 1515. Tilibort Junta Nawrebnik raduiny tey narwisza
taki stawny historyi srtabli drukarectwiny porat nadawai w r. 1515
wytamion swoim. W roku tym wydat wgeniu Rektorych Kregemonuse
Konredy Anstlopanesa, Grammatyki, Teodora Jara i inne druta. Jemu
to udrilic Leon X. przywilej na lat 10. drukowaniu ksiapki jakemu
js podbrac tyra, z ratowaniem innym drukarcom ich poddrukowaniu

r. 1516. Od r. 1501 lub 1502. Teodorik Martens ryt i lat w kowa-
nium charakterem grubie do ystowania. Autorow grubiech w r. 1516. Drukowal
Autorow Taurinstant, Lusz Lambinet w r. 1516. Drukowal
puniore drute grubie oystonzone w Belgii, drutem tym te; Druki puniore
Ksiyzi Grammatyki Teodora Jary.

r. 1521. Simon de Colines porat si odanarai, przylineni wy
daniami

napisami Galusim i Taurinienim. Obyd pierworym litery wyprawa
Drot do franjiy charakter Wtortu wynalozony przez Alfa Manuyunza
i Alucy Sarsenberg miał drukarnia, a do r 1547 w Kralowic
drukarnia wyprawa Spantzor a rocznie kach od roku drukarnia litery.

r 1522. Wynta pierwsza Kingra wyryta w polatim w Kralowic u
Hieronima Wielora pod tytulum Dywot Paua i Poga nanyz Jerusa Synod
to jest droga blaunima, titor Pan Abanicit i Odumyruet naz Jerus Syn-
sus ra Synyduem sworn na swiat dla odumyru i wybauwami znowy
brudomaleu, nudyru budzycu byde jaleu sej dem nionowat Joan: Pa
droge prawda i cyro stem Nas do Nuba prowadret nauwat i ornyat im
druz history ewangelistow S. pny S^o Bonawenture zakuon brui nirszych
franciska S^o Doktora Serapiliusz i Bistupa Albanskiey Kardynata
Konusta S^o Prymskiey pny, naborne ropanietywaria i romyplania
Lajemni Berlind prawoshowinych pna Synod: Sta przyllan duchowney
i codzienny swiatobliwy zabawy opusana. Pnchta wrotit Baltozar
Opeu.

r 1525. Poczto rnyj porsory do drukowania muzyki w paryzu
przez puctra Aludim.

r 1526. Geoffroi Torri umiory w Bourges drukarnia paryzki
wyposhonalit charakter i nadyt proporycy roznym wygawom typpoz afi drato
pod tytulum Le champ fleury. Wniemat on, iz wyplliu litery Alfa-
beta Taurinieney pochode a narwischa Bogini Jo i uhoratowesq i bide
m J: O.

r 1530. Mikul Vascosan Lji Radica wstawit sy dohlednosiq
i dohyrn wyborom swykh wydan. Oztowt on wlym rolu Dyodora Synydy
siusz, pormiy wydat Dumitiana, Puciona, plubanka, Thumaerney
przez Amynota.

Klaudyus Garramond wnat ohotu ley epoli wyprawa franciskach
brjaki rudyj char duktom grubek ktorych Robert Sklefan wysyt do swykh
wydan. Pormiy wnat zwilly dohlednosiq charakter znowy po drukarni
mial maty Prymskiey litery znowy jort lakre pod narwischem Garramonda.

r 1536. Robert Sklefan podnicit typpografie nauke i pnyboru
druz wyprytek z pny mas i sy. W r tym oztowt tesaurus lingue
latine, ktory jest pnydruiwym shabecem erudyer - W 10 lat pormiy
wydat nowy kalendarium pny stawony z swy poprawnosci, litery jarm
tyho mu tly drukarni. Jort to wypraz pulres ramiast plures.
Franyza mowi de Thou, wima rnyj Robertowi Sklefanowi ra wypr-
shonaleney

sklebi drukiem przywrócić swym wodom rozszerzenie granic, Jmni
Autorowie narwali go pierwszym drukiem swiatla.

1540. Okręto leży Epoki Helierowin Cornelin z Devuai onast
w Kaldorburgu i urstawił się wydaniami Ozeow St. i innych Autorow.
Nurony Casaubonus napomiat po neywyrobny uenie druta wyzste
zjed pras lezy drukiem. Nilla lat pominy Adrian Furnebius
znajomy z swych Adversaria oddawet wiele pochwał tym wyzynom.
W lipcu 1540 Jani pawel Helierowie drukiem w Krakowie - Jani
Krzyszki Tawinska a pawel Kniqzly Niemiec hebrajskiem literami za
post nowy testament z 1540.

1542. pierwszy Kobieta ornaczejara ps w ruku typograficzny
była Kardinia Guillardi zastubita naprowad Berolda Rembold a pominy
Cherwalona dwach stawnych drukiem. po smierci orlatnycy 1542 res-
duta sama prasami poprawiają wydaniami Autorow Tawinska i ogła-
szenia bawie poprawne wydaniami. C dycya 10 linczore ma tylko trzy listy

1544. Franciszek I sprawowet do francuzi Anieta Nuregeley ure
zudem Greko i Stawnyo Katerata. Any drukiem jego była Kosha duta
pod kapturam linegetiow ayli drukiem o potomanni Epiena. Kniqzki II
darowal ja Dyanie de Poitiers, piśmo wniy byto tak piśmne, iż
sturyto za wro do wytomania piśmnych charakterow Gralich paluchury:
wot Robert Stefan w swych wydaniami.

1543. Do r. 1621, miedzi w Krakowie drukiem Zybenerichowice
a miedzi imieni Malusz Zybenerichu ktorzy neystarowy druk datnie
z 1558. Gostucyo de periodis. z 1580. rostat Malusz Zybenerichu
Radce Krakowstym az 1582 z 9 lincz. Epist z lezy swiatla jako dru-
kam bogaty jak Swirski i Bartanij papraci. Brat Malusza
Wartan rzt i epure daly more do 1593. Jakob Zybenericher syn
Malusza drukiem az do 1601. Wdowa po Jakobie Anna Zybeneriche
nowa prowadzila drukiem do 1621. Kaysaralcomit syn drukiem pol-
skim wyrtym z drukiem Jakoba Zybenericha woytko postilla 1581 -
Jakoba Gostomstucy z Lucenie gospodarstwo 1588 in fol.

1547. Orderu kqz zjadni i pi druki. Kni: Saufenbergowa Syn i
Kniqz: Anna Saufenbergowa. Kaysaralcomit syn drukiem zwoy drukiem wyrtym
jest psaltorium Davidis, Lottan, Dawidow pny, Mistrz walintyo Wroble
prowaniam na mezy polskie wytorony. z 1547 Kni: Saufenberg drn.
kawat tylko seime przykrem drut a rzt Marghef, Erarona Pothendama
ito.

r. 1549. Wroclawskim porządku wychodził drukarz drukiem Drucik
 von Markusz Sraufbergera, gdyż jak się zdaje spolecznie domowe były
 przyrępnęły w drukarni by 1546 do r. 1549 nie niemyarto. Pienowym
 drukiem Drucik von Markusz Sraufbergera, był scets, nowy
 testament polskim językiem wyłożony według dozwadzonej kaimalej
 kate d Kozuta Smissian'skiego przyklesp. Na podpisie drukarza umie-
 szenia jest data Krakowa w dzień 3 Krolow, r. 1556. W r. 1561. wytki-
 wozpólnie piernie bibliję wyjętą polskim językiem Pietera Starca i nową
 katekumenu według kaimalej bibliję d Kozuta Smissian'skiego pi-
 wozektni przyklesp nowe wyłożone cum gratia et privilegio M. J. A. S.
 drukarni Sraufbergerow r. 1561. — W. 1568. wydrukowano podobno
 ze wopólni bracia katekumenu: Stanisław Sraufbergerow synowa Mar-
 kusza. Druknie kaimalej wydrukiwony był a drukarza Sraufber-
 gowa r. 1568. a Janie przyklesp katekumenu polskim językiem
 wytki Komentarz.

Jan Oswen drukarz Angielski reproprowadził drukarnie pier-
 wny do Worcesteru. Sebastian Griff ródem z Krakowa ratorzyny dru-
 karnia w Lyonie ogłosił piernie bibliję kaimalej in fot. Annyruda dypu
 grafi do katekumenu według piernie charakterow obrazytki naukowytki jakie
 dotąd widziawo.

W katekumenu samy Grou Jan z Tourne d'Anarat sy w Lyonie wytki-
 miami i prawozny swoja - Druknie jego prowadził w ratorzynie katekumenu
 katekumenu.

r. 1552. był porządkiem piernie Gisserni charakterem Wilhelma
 Le Be katekumenu dostąpił Sournierowi starozemu.

r. 1553. Karan, Andryowicz, ratorzyny drukarnia w Krakowie
 katekumenu utrzymywaw do r. 1577. Drukarnia ta nosita byłut Archi-epi-
 pograpii Kararowoy. Waznym drukiem typografii są i drukarni Archi-
 katekumenu prawa Magdebarskiej w ratorzynie Spenium Saxonium i kaim-
 katekumenu języka na polski katekumenu i znnowo drukowaw r. 1559 in 4°.

W r. 1559. Jan Januszowski drukowaw do r. 1606. Dabry uzy dru-
 karni katekumenu wydawaw pod obym ratorzynie a mianowicie Bazy-
 katekumenu Skalskiej r. 1604 - 5. Kaimalej Jedynowoytki wtki drukarni
 drukowaw do r. 1615. Drukarnia Jedynowoytki katekumenu do r. 1638
 a Druknie uzy do r. 1648. aratem katekumenu ogotem d r. 1553 do
 1648 to jest lat 95.

r. 1558. Kaimalej Kaimalej plantyn wydoskonalił katekumenu
 drukowaw w ratorzynie katekumenu Tours orad w Anwers.

wzrost piśmny budynek i porządek go swoj srtue. Ludwik Guiccarding
w pochwałę Miasta Amwars mowia, Miasto to porwimo byi piernim
nie rzadkadu plantyna a nielki rozległey handlu i niezmiernych ba-
gactw swoich. Tyle II narwał go pierwim drukarzem Architypu
graphius regius. Plantyn ponst wydawai piśmne dzieły r. 1555.
a umart r. 1589.

r. 1556. Jęranjon nast w dyoni charakter narwane bur-
siewczy civitatis r. 1557 - nastąpiło wydanie biblii przez Roberta
Stepana która jak mowię wydrukował charakterami srebrnymi
lecz niez taknie jest sprawdzona i dowodzi tylko niepotrzebnego sztyku

r. 1558. Mauij Wimbenda drukował w Kralowiu r. 1596. a pierwim
Księżki wydruy Danila a Hofmana jakę wydrukował był Jęranjon
Jakoba Labelryha r. 1558. Nadna drukarnia niewydaje tylko księ-
zek monowiciu ale Mauij Wimbenda i dlatęy druka redrukarimi
wypite rcharami zostaty w spisie Księżek rcharazanych

r. 1563 Jwan Tevor, Piotr Tymolewi i Maistawoniez rato-
rypi drukarnię w Moskwi pierwim dwatęy Księżki i drukowali listy Apostolskie

r. 1567. John Day zaprowadził do wydaw Angielskich charakter
Anglo-Saxoński

r. 1569. Plantyn sprawdził z paryża do Amwars stawnię
sztychara Wilhelma de Be do biuā Jensonow, do poliglotti Arzasa
Montana w 8 vol in fol. Jest ona kompletniejsza od poliglotty
romensk. papier i charaktery są wyborne.

r. 1570. Alexy Pradcki ratoryt dyprogafij w Kralowie wrahe
miał on i drukarnię w Kralowiu, drukował wrystatki piśma Fausta do-
wprze on do 1570 r.

r. 1570. Jęranjon Piotrowycki I ratoryt jęranjon w Kralowiu
wielu drukował w Kralowiu pierwim jęranjon dżubym jest Kralowiu
mieja Jęranjon Koto Pycer stwie. w r. 1570. strygnął Jęranjon Jęranjon
Kralowiu I jęranjon drukowanie Kralowiu Kralowiu Kralowiu
r. 1620. Po nim obiat drukarnia Jęranjon Piotrowycki II Ołd Kralowiu
Kralowiu umart r. 1645 i 8 parę po nim utrzymywali drukarnię
wdowa i drubnie Andryja Piotrowycki - wprze po nim drukował
Kralowiu Tevor Piotrowycki lecy po śmierci Matki - Drukarnie
w Kralowiu r. 1673 lub 1676. a ratoryt lat 95 lub 75 Drukarnie
była przy Kralowiu Kralowiu r. 1550 pod Kralowiu

r 1572. Simon Millanges był Rektorem Collegium Bordeaux
został drukarzem w tym mieście i porządkiem wydania porządkowane
sta poprawności i piękności charakteru które są nierównie delikatne
Wyprawa je jasność i to, iż wyprawa atramentu nierównie ciemnego
a papieru nierównie białego, co wyprawa ich czyni udzielnym

r 1576. Fryderyk i Morel byli Wascosana a wnuk Roberta
Stefana otrzymał robót, jak oni między drukarza Krolewskiego i rządził
ich sławę krowat on w sztuce typograficznej. Następny jego Fryderyk
Claudius i Karol Morel ćwiczyli się w tej samej sztuce.

r 1578. Maciej Galwolski rządził w Krakowie drukarnią w
1584 wydał Bartłomeja Paprockiego herbów rycerstwa polskiego a w 1585
Treni Tobiasza Wisniewskiego.

Robert Grajon porządził w Brynie tablicę charakterów Wadykańskich

r 1580. Stawny i uciony drukarz Fryderyk Morel dał się po-
znaci druku wamim pmetadom Hieronima

r 1587. Wyprawa w Wilnie prątki Stwierdził r 1581 m 8vo
powtórny r 1629.

r 1588. Ratorono w Hertfort piwność papieru i jako pozna
data Anglia, smród symwadano papieru r rzeigraniny.

r 1595. Ludwik Elzevir zaczął wydawać swe piękne edycje
w Lejdenie a sukcesorowi jego zachował wyprawa ich mas delikatności
i równości charakterów jakimi ogłosił autorów klasycznych o
nastawianiu Chryzostoma, nowy testament grecki, corpus juris i
tytu piśmnych innych porządkowanych wydań.

Od roku tego ujawnia się sztuka drukarska Krako wskiego Wojciucha
Kobylińskiego, rządne rzdriet wylunych niewysato r jego drukarni

r 1596. Ratorenie Giszerni piśmnych charakterów Jacoba
de Tanleque.

r 1598. w roku tym lub następnym Rabbi Gerson drukarz
był opuszał. Presyja wie Włoszech gdzie ogłosił Kellia Koiarek hebraj.
słuch i piewot się do Konstantynopolu, gdzie najpierw rządził
drukarnią. Pracował w niej aż do r 1630.

r 1600. w roku tym jednorazem r rzeigraniny zamieszczony w legen-
die Chrysty. Kuzjarem tym był Piotr Donzella w Grenadzie
oluto r 1540. Commentator dret S^o Jana Borego był Kanoni-
rowany

r 1603. Bazyl Szkalcki zostajacy dawniej w drukarni Lazaru-
wej otworzył drukarnię w Kralovie, stawne druku wyszło z drukarni
jego to jest dziełnik Sremskura r 1613. wyprany korolem Krotowy Arny
Ciotny Augustyna III. Wora sama rita a zbierata, a zbioru jej chowany
był podobno w Meswirze. Nadto wydat petriego Sebastiana Ho-
rabus w Liryeuch r 1609. druki jego idę aż do r 1619.

Jan Scheliga drukował w Kralovie tego lub następnego roku
nie etuzę, gdyż rtaż przeniósł się do Dobromila, gdzie Jan Sturburt
rzucał z pod prasy jego wydawca historykow potesbich, kamislich
d 1611 do r 1615 jako Grahowskuzi, Nadstuba i cisi Stuzera
Oho r 1622 a more i przedy przeniósł się Jan Scheliga do Wro-
clawia a potem do Lwowa.

r 1601. Szymon Kempini drukował w Kralovie wiele celnij
szych druk jako: Grochowskiego, Starowskiego, Petriego itd

r 1612. Franciszek Cerary złożył drukarnię w Kralovie k-
ktory najgorsze wypełniły wychodziły druki Umant r 1617. wdowa Cerar-
wa z potomstwem prowadziła handel i drukarnię. Jan Pawel Cerary
brat Franciszka Cerary zawiadywał wspólnie z nią drukarnią
Franciszek Cerary II Syn albo Wnuk Franciszka I złożył drukarnię
r 1615. pomógł zawiadywał z nią i drukarnią, a r 1621. Marcin
Walerjanski kupił dom i drukarnię d Cerary i darował Akademii
Kralowskiej.

Urony Tomasz Copencuz złożył w Leydrie drukarnię do wydan
Arabickich.

Ctery lata przed nim Piotr Kirsten urony lekarz złożył podob-
ny drukarnię w Wroclawiu.

r 1617. wychodził rone drobne pisma z drukarni Mariona
Horteryna w Kralovie.

r 1618. Stanisław Germanicki drukarz Kralowski wydat
r 1618. Quinlusa Curtusa o dziejach Alexandra W. przetłumacza i
edycji rotony St. Andrija Wargockiego

r 1619. pod tym rokiem znayduje się wspomniany w list
mana wzmianka o Antonim Wozniemim drukarzu Kralowskim
pod tymże rokiem drukował w Kralovie Walerjan Jędrzejowski aż do roku
1652. kuzniez Justybeli d r 1619 aż do r. Sebastian i Albert aż
do r 1621.

Lazarz Jezner drukarz, Staroburski wprowadził litery kapitalne w drukarni j. i. Karol lai charaktary tych liter

r 1620. Ołto rotmistrz Knyrtoł Schedel zaczął drukować w Krakowie był on rotmistrz Krakowianin 1625; należał do najlepszych w wieku XVII drukarzy. Synowie jego Jęży; Mikołaj Schedel drukowali po nim do r 1656.

r 1628. Adwokat Mikołaj powst w piątku drukował przez Witke wulgar poliglotta w 7 językach w 10 vol. in fol. Charaktary muszte być przez Jacoba Santeques a papier przygotowany umyślnie do prokur wreszcie tego, był tak piękny i tak wielki, iż zachował niezmiennie paginem imperyalnego. Tharracajz Witke, iż w druku tym, którego druk brwał przez lat 17 niezmiernie samogłosek i i u od uspołtwaek j. v. a nade wmyślnie iż karol lai charaktary Santeques wyciągnął po wydaniu Poliglotty, aruby radu drukarz niemogł ożtorii po nim drugiego wyobrazić.

r 1633. Alexander Dymowski drukował w Krakowie Prastomij Kwasniewski; jedno był. Nie rade drukarni jego jest niejorne Directorium Logorum Andrei Andree Głodnochi

r 1635. Drukarz Sebastian Cramoisiz rannanowemny był Dyrektorem drukarni w Luwres nowo założony przez Kardynała Richeliera i zaczął ogłaszać wielkie druki i mane pod nazwiskiem wydan Luwreskich umiarajz ję St Anryostema i zbroi historykiem p. Andrieje du Chesne

r 1638. Wojciak Gyronez, rotmistrz drukarni w Krakowie rannanowemny; Pierksutowice, mubi drukarni w r 1638 do 1662 w Krakowie

r 1640. Piotr Moraw, wypalał charaktary typograficzny nalla drujony przez Balarda Alouze rotm do prokuratwa Urzędulup, iemnie drut litore ogłotit.

Jacob de Santeques wprowadził mate charaktary Arzymskie przyjmienne dla oka, litore niezmiernie bymianymiej piękności charaktary Ebrewira. Wytkone były przez sławnych drukarzy Cramoisin, Petit i Muguet, Gzai jego podmiot do wypokupie słownia Gzormie rotm drra ce do charaktarnu Gyronez, Samary kama luda; Arabickich. Le Jay wstał w swym poliglottie.

r 1648. Hoffmann potował czas druków jego pomysł r 1648 i 1658 zę albi stawy wresninytrych jego druków. Wnabre jego druki nicieiz daley jąd dor 1656. W Krakowie r 1655 drukuje piz wdowa Kupifrowa - druki wdowy Kupifrowej iż do r 1667.

r 1660. Druki Sicutowice Wojciaka Krakowianin iż do r 1660. do r 1670.

r 1667. Wojciak Goralski drukował w Krakowie i był sam autorem. Do celownyrych drut jego naleze Litryki Kochowpkiego, litore wreszcie III wymarat

wymarat Cesar Austriacki Melioris. Doktor Akademii dohy filolog
leż uicivalli jasi w daj miosenit poery, sam borem Vesparym Ko
chowit pomudrat avobronie pisma swego Mignificens Doktor pnieykar
w pmaine tertiam partem elimavit tandem approbavit, tute o kij
Kto che paa ubony.

Juan Gomes Morales byt pierwszym Giecerem charakterem by
popuaf. Onyht w Hiszpanii. Sprawadit on piewone Matyer Bndelli
i ratorat warrkat w Madrycie.

r 1670. Ratorenie pnyhnych charakterem w Giecerm Jana Zott

r 1671. Jachob Mosiucki. Dof. wydruhowat w Krakowie 2 pisme
w dajezig p drah 13, wprawy byt drahbanem w dworwie.

r 1683. Dyczo Dyczo wyofhoratit giecerne charakterem drahban
skit w Hiszpanii.

r 1685. Amigto w Islandyi piewone charakterem potnocne.

r 1700. w roku tym wydruhowang rortata Pabli Lutor ska
w Halli w raltosthii skrot, ktora zachowuwano niewrebrang rkeg powad
auty exemptane kamie byt mozty. Zachowanie do mozto dai pomyst
stereotypografowania.

r 1716. Josef de Torres ratoryt w Madrycie piewone drahbanus
Munyonas jako istniata w Hiszpanii.

r 1720. Drahban panyzki Valle yre ratoryt onygi piewone
ucetowania w stereotypowaniu Kalendare. Dwoid Kolumnach

r 1723. Antoni Urban Coustelier wydawat pnyhne w dajezig
pocstaw i hypotymbow tawinskich.

r 1728. Ibrahim Effendi polak wnowit drahbanie w Ken
stantynopolu, ktora od pnyhter ratorenie swego w tym miesie az er
Kienca III wielu mu niewydata. piewone Kozyle drahbowang w
tym czasie byt traktat o srtwie wojenney, a nastepnie rlaucy o wy
prawni Turkow pnewi ho Aquanom. Drahbania ta niedtup trwata
Murutimanie tshaki p, aby w wydanie althoramu niewi'snat p tshat
jalu i pnyhtarawu pnu Dytwanem portuz p. paignot, czty byto tsh
dnie pnewi ho Majestadoni Rosluem wydruhowanie pnuenia Roga
abramentem do shtadu ktorego wchodita rorti woturia

r 1730. Kotniem darowat Akademii St. Petersburgskiej
Kuita ktore znalart w daj, ktore jst jarynym krajomymedem
planem a portota onygi rtorim Althor i listow a portotalskich ony
ronyht po Rosyiskiu w Madrycie r 1503. jst to piewone Kozyle
drahowane w Rosyji.

1737. Piotr Szymon Courmier wydziałkowy Winiety
i wynagony one stali litery pod nadzorem wielkuch i średnich ogłosek
wzrostu tablic o proponyach mających się rachować pomędzy Chabachtram
krytycyzmem i o smaczeniu ich w polski i słowacki.

1739. Wiliams Gidełtobnie Edemburski udat się do Londynu
okolo 1730. i ratoru łowanystwo kypograficzne i Przechy Senner i
Kleny jeden był kuzynem a drugi kyporem charakterow. puzer i On
porozumił mysl wydziałowienia stekofy par, stela ujęc stronnie i chara
kterow ruchomych, na ktore dali pewna miszaninę i kaspierow, Gide
roznowany porout do Gjeny i zopdui zagnem jacobem wydziałowat
w 1739. kullustura charakterami nieruchomymi i tablicami z porozu
kawatka. Non typis mobilibus ut vulgo fieri solet, sed tabellis seu
laminis fisis exudebat.

Pierres drukar, Weorsalski ponadat jedny z Tablic Gada.

1742. Courmier ogłosek wrony stanych charakterow drukar
skich.

1751. Prof Gerard Barbon poczat wydawai pisylny zbroi Autorow
Klasyknych ktorego 69 vol. w tupe samy Epur i Bryndlej Angliki
ogłosek imy, w imyjn formawie in 8° bardzo poprawny i molno pu
brulowawy. Cyklori charakterow niemieckich przyjadrowi.

1755. Bryndkopf stawny drukar, Lipski ogłosek puzerow
skito niemieckie charakterami nieruchomymi.

1757. Jan Bascerville de Brimingham w Anglii udat
drukarnie Anglijskemu nazywajacy suctura puzer ogłosek swezy
Virgilem litery wyprost w tym roku, do ktorego lue Marat charakterow.
Charaktery te są pisylny i zgrabne, lue niu puzerow, papier luby
awynalart jest skutny i lue gładki i z narym rduwajacy lue puzerow
i drwabnym anielu smai nym Bascerville umart w 1776. Pon
zony ujęc puzerow do łowanystwa literawczego, ktore pod dyktando
Beau Marchais udat w 1785. druta Wollera in 4° i in 8°

1769. Stawny Rodowic ramicanowany był dypletorem drukar
ni w parnie, udat on wopamiate druta i sam do nich wnył charakterow
odrębnych i są zgrabne i wspaniale Virgila Horacego, Calula i to

1772. J. Lue puzerow mysl reponow, Monsonow abijon
odrębne Winiety i ozdoby kuzarek lue, aby je ktary w dlużu puzer
bawie na puzerow puzerowem i puzerowem i drukar.

Joachim i Barra puzerow w Hiszpanii kypografiz do wpy
kiesz kopia, wynałart on onkej party drukarow i ktorego gystori
smoż w dlużu upodobawie ktary ktory w dlużu lue ruznych
umart w 1786.

1776. Don Francisco Parletti de S^t puzerow reponowat
z puzer

Sposob zimnicy nima opotaru wydalca w pasy i drukarniach. Sposob ten
zaklada sie na wyciag zamiast liter z osobnionych charakterow reprezentu-
jacych calkowite sylaby. Według sposobu tego wydat w 4° drukarni Klu-
zewskiej nowy systemat typograficzny.

1780. pp. Johan Nott d'Ammonay i Etienne Montgot-
fier ratoryki fabryki papieru wcelinowego. Wyrabiacu go juz w Holandyi
Andrzej Loulis stawny drukarz, glawczestwu wydoskonalt polity-
kowanie w wydaniu Virgiliusza i otrzymat nowynalanc ten wyfarmy
w lat 11°

1783. pp. Just. Firmin Didot podncial do najwyzszej stopnie
skuteczny drukarni w paryzu i wydali wale dzieł, ktorymu do wydlawosci nie
zmnosci niemore.

1785. Josef Carer drukarz w Toul tczest kulka charakterow
kajest sylaby najwyzszanie wyciag wyciag trioncz i octort wyda-
nia drukowane tym sposobem i narwat je Gnotypami.

1787. Hieronim Don Joseph Doblado wynalazł doleg metodę
do drukowania Moraw i Księżek Księżek.

1791. Genzembre Jurgues Mechanik monety w paryzu i
Herhan ucyli sposob sterotypowania do wybijania obrazow rzeźbnych
na gład i asygnał.

1798. pp. Firmin Didot i Ludwik Stefan Herhan wyn-
alali nowę metodę ławia ławie sterotypnych o ktorych juz my poprzednio
mowili.

W tym samym czasie P. Rouvier politykował ławie z trziedzi i do-
lat uk zastosowanie do drukowania mury.

1800. 16 listopada Margrabia de Salisbury przedstawił
Krolowi Anglii bernu druto drukowane na papunie ze stemy wyrob-
nym.

h
u
u

